24-мĕш çул тухать. Хакĕ 15 пус.

1941
ИЮЛЬ
5
ШАМАТКУН
156 (5871) №

Чăваш Коммуни

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧĔН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН
ХАÇАЧĔ.

Халăхăн мĕнпур вăйĕсене—тăшмана çĕмĕрсе тăкма

Енер пирĕн пĕтĕм çĕршыв халăхăн юратнă, аслă çулпуçĕн, Оборонăн Государственнăй Комитечĕн Председателĕн И. В. Сталин юлташăн сăмахне—эпир татăклăнах çĕнтерессине шанса тăни çинчен каланă хăюллă сăмахне итлерĕ. Совет правительствин пуçлăхĕ юлташсене, граждансене, шăллăмсемпе йăмăксене, пирĕн Хĕрлĕ Çарпа Флотăн боецĕсене, пирĕн çĕршыври тата пĕтĕм тĕнчери вуншар миллион туссене чĕнсе каланине хăрушă самантра пĕтĕм тĕнче итлерĕ, çак чĕнсе каланинче хамăрăн тивĕçлĕхпе вăйсем çине таранăн шанса тăни тапса тăрать. Германин фашистла çăханĕсем ССР Союзне хирĕç вăрçăпа ултавлăн тапăннине пула кашниннех тухса тăракан сложнăй пысăк ыйтусене Сталин юлташ просто та уçăмлăн çутатса пачĕ. Сталин юлташ пĕтĕм совет халăхне ĕçпе кĕрешӳн боевой программине пачĕ. Сталин юлташăн сăмахне пирĕн пĕтĕм халăх пурте пĕр шухăшлă пулса ăнланса илсе, чĕрене хурса йышăнса илчĕ. Вăл кĕрешĕве хавхалантарать, халăхăн ирĕк-кăмăлне, унăн вăйне мобилизацилет, вăл пĕтĕм халăха пĕр çĕре пĕтĕçтерет, вăл халăхăн мĕнпур вăйĕсене тăшмана çĕмĕрсе тăкма мобилизацилет.

Совет çĕршывĕ умне пысăк хăрушлăх тухса тăчĕ. Пире ирĕксĕрех вăрçа хутшăнтарнине пула пирĕн çĕршыв хăйĕн чи хаяр та ирсĕр тăшманне — Германи фашизмне, танксемпе тата авиаципе питех те вăйлăн хĕçпăшалланнă тăшмана хирĕç вилĕмлĕ çапăçăва кĕрсе кайрĕ. Çак тăшман Европăри мĕнпур халăхсен тăшманĕ, тĕнчери мĕнпур халăхсен тăшманĕ пулса тăрать. Çак тăшман тапăнакан енĕн лайăхрах положенийĕпе усă курса, Хĕрлĕ Çара хирĕç 170 дивизи кăларса тăратрĕ, тапăнас шутпа вĕсене малтанах мобилизацилесе хатĕрленĕ пулнă.

Анчах, гитлерла йыткĕтĕвĕсем вăхăтлăха çитĕнӳсем тунă пулсан та, Германи фашизмĕ çак вăрçăра хăйĕн вилĕмне тупатех. Пирĕн пĕтĕм халăх çакна пĕлсе тăрать: Германи фашизмĕ эпир тар юхтарса ĕçленĕ çĕрсене, хамăр вăйпа ĕçлесе тунă тырпула тата нефте туртса илес тĕллеве, помещиксен влаçне каялла таврас, царизма каялла таврас, Совет Союзĕнчи, мĕнпур халăхсен нациллĕ культурипе нациллĕ государственноçне пĕтерсе хурас тĕллеве лартать. «Çапла вара, ĕç Совет государствин пурнăçĕпе вилĕмĕ çинчен, ССР Союзĕнчи халăхсен пурнăçĕпе вилĕмĕ çинчен, Совет Союзĕнчи халăхсем ирĕклĕн пурăнасси е вĕсем чуралăха кĕрсе ӳкесси çинчен пырать».

Сталин юлташ фашистла сынçиенсене çĕнтерес тĕлĕшпе пĕтĕм совет халăхĕн çирĕп шанчăкне кăтартса пачĕ. Пирĕн первокласнăй, питех те вăйлăн хĕçпăшалланнă Рабочисемпе Хресченсен Хĕрлĕ Çарĕпе Флочĕ пур. Гитлер ССР Союзне хирĕç 170 дивизи кăларса тăратнă пулсан та, фашистсен çарĕ танксемпе тата авиаципе питех те вăйлăн хĕçпăшалланнă пулсан та, Хĕрлĕ Çар ăна хирĕç нихăçан курман героизмпа, çине тăрса, хăюллăн çапăçать.

Çакна тăшмансем те ирĕксĕрех йышăнаççĕ. Чылай çĕршывсенчи пичет çакна паллă тăвать: вырăссен йывăр артиллерийĕ отлично перет тата унăн лайăх снарядсем пур, красноармеецсем çапăçусенче тĕлĕнмелле хăюллăхпа паттăрлăх кăтартаççĕ, Хĕрлĕ Çар боецĕсем чи йывăр обстановкăра та парăнмаççĕ, юлашки патрон юлмиччен çапăçаççĕ, вĕсем вăрçă ĕçĕсене чеелĕхпе, тăшманшăн кĕтмен çĕртен туса пыраççĕ, совет воинĕсем вилĕмрен хăрамаççĕ, йывăр аманнă красноармеецсем те çапăçма чарăнмаççĕ. Ютçĕршывсенчи пичетĕн хăшпĕр органĕсем çапла пĕлтереççĕ: çакăн пек хăюллă та вăйлă противникпа Германи çарĕ чи пирвайхи хут тĕл пулать-ха, çапăçусем пур çĕрте те калама çук хаяррăн пыраççĕ тата вырăссен сывлăш-çар вăйĕсем тăшмана калама çук паттăррăн атакăлаççĕ.

Халиччен Гитлер çарĕ Европа континентĕнче хăйне вăйлăн хирĕç тăнине тĕл пулман. Çавăнпа та фашистсен каппайчăк пропагандисчĕсем Германи çарне никам та çĕнтерес çук, тесе пĕтĕм тĕнчипе палкаççĕ. Анчах та вăрçă пуçланнă хыççăн иртнĕ вунпĕр кун хушшинче Германин чи лайăх дивизисем тата авиацин чи лайăх чаçĕсем [illegible], вĕсене çĕмĕрсе тăкнă тата вĕсем çапăçусен хирĕнче хăйсем валли вилĕм тупрĕç. Нимĕçсен фашистла çарне никам çĕнтерме пултараймани çинчен калакан юмах арканса пырать, мĕншĕн тесен Хĕрлĕ Çар, мобилизацилесе çитерменскерех, хирĕç тăма пуçланă хыççăн малтанхи кунсенчех «пирĕн Хĕрлĕ Çар нимĕçсен фашистла çарĕн чи лайăх дивизийĕсене çапса çĕмĕрчĕ пулсан, çакă вара Гитлерăн фашистла çарне те çапса çĕмĕрме май пуррине тата Наполеонпа Вильгельм çарĕсене çапса çĕмĕрнĕ пекех çапса çĕмĕрессине пĕлтерет».

Вăрçă ĕçĕсем çинчен калакан сводкăсем тата вăрçă ĕçĕсем çинчен пĕлтерекен корреспонденцисем çак вывода питех те уççăн çирĕплетеççĕ. Хĕрлĕ Çар тĕлĕнмелле, нихăçан курман паттăрлăхпа, хăйне пĕр шеллемесĕр, аслă Совет халăхне тивĕçлĕ вăйпа тата паттăрлăхпа çапăçать. Хăйне каппайчăкла тытакан тăшман хăй çĕнтересси инçех мар тесе, ахалех çĕкленсе çунатланать. Вăл ку таринччен авангардлă чаçсемпе кăна тĕл пулнă-ха, вăл ик-виçĕ кун хушши чикĕри войскăсемпе çапăçнă. Пирĕн енчен тăшмана отпор парасси ӳссе пынине тăшман кунран кунах туйса пырĕ, «çапăçăва Хĕрлĕ Çарăн пиншер танксемпе тата самолетсемпе хĕçпăшалланнă тĕп вăйĕсем кĕрсе пынине» кунран кунах туйса пырĕ.

Апла пулсан та эпир хамăр çĕршыв умне тухса тăнă хăрушлăха пĕтĕмĕшпех ăнланса илме тивĕç, «йăваш чунлă пулма, тимсĕрлĕхлĕ пулма, мирлĕ строительство вăхăтĕнчи шухăш-кăмăлсене хăвăртрах пăрахас пулать; вăл шухăш-кăмăлсем вăрçăччен вăхăтра пулма пултарнă, анчах хальхи вăхăтра, положенине вăрçă тĕпренех улăштарнă чухне, вĕсем пысăк сиен кӳме пултараççĕ».

Заводсенче, фабрикăсенче, колхозсенче пулса иртнĕ нумай çынлă пухусенче совет халăхĕ Правительство пуçлăхĕ, халăхсен çулпуçĕ—Сталин юлташ чĕнсе калани çине тивĕçлĕ ответ парать. Пĕтĕм çĕршыв хăватлă вăй пулса çĕкленет, вăл алла хĕçпăшал илсе хăйĕн тăван çĕршывне, хăйĕн совет государствине сыхласа тăма хатĕр. Ленинградпа Мускаври промышленноçлă пысăк гигантсенчен пуçласа Вăтам Азин, Закавказьен тата Инçет-Хĕвелтухăçĕн чи инçетри чиккисем таранах хурçă стена çĕкленсе пырать, совет халăхĕн хăватлă ирĕк-кăмăлĕпе вăйĕ ӳссе пырать.

Акă Ленинградри Фрунзе ячĕпе тăракан заводри митинг. Ватă слесарь Петр Дементьевич Харинский халăх ополченин ретне кĕрсе ыттисене те хăйĕн примерĕ тăрăх пыма чĕнет. Вăл çакна шанса тăрать: совет халăхĕн çавтери хăватлă тарăхăвĕ фашистла бандитсене çĕмĕрсе тăкать.

Сталин ячĕпе тăракан металлически заводри стахановец Кондрашин, фронта хăй ирĕкĕпе каяканскер, ыттисене те хăй пек тума чĕнет. Сталин юлташ чĕннĕ тăрăх фашистла захватчиксене хирĕç кĕрешме ваттисем те, çамрăккисем те, арçынсемпе хĕрарăмсем те тăраççĕ, тесе калаççĕ рабочисем. Рабочисен сăмахĕсенче социализмлă тăван çĕршыва, большевикла партине тата аслă Сталина вĕçĕмсĕр юратни янăраса тăрать, фашистла варварсене вĕçĕмсĕр тарăхни янăраса тăрать. Хĕрлĕ Çарпа халăх ополченин речĕсене пĕчченшерĕн мар, пĕтĕм массăсем тăраççĕ.

Орденлă «Большевик» заводри,—вăл завод граждан вăрçи тапхăрĕнче Ленинградшăн кĕрешнĕ çĕрте калама çук пысăк вырăн йышăнса тăнă,—граждан вăрçин участникĕ Касьянов рабочисене хăрушă кунсене аса илтерет.

— Хаяр та ирсĕр тăшман Петроград патнелле çывхарса пынине тата эпир, станоксене винтовкăсемпе улăштарса, унăн йыткĕтĕвĕсене епле вăйлăн çапса çĕмĕрнине эсир астăватăр пулĕ. Эпĕ çамрăксене те, çавăн пекех ватă рабочисене те халăх ополченин речĕсене тăма чĕнетĕп. Эпĕ хам унăн ретне тăтăм. Ирсĕр тăшмана фронтра та тылра та пĕр каçарусăр çапса çĕмĕрĕпĕр, — тесе каланă вăл.

Мускав—Советсен аслă çĕршывĕн центрĕ. Кунта граждан вăрçи тапхăрĕнче Ленинпа Сталин Хĕрлĕ Çара туса йĕркелес ĕçе ертсе пынă. Çакăншăн совет государствине хӳтлеме хăватлăн чĕнсе каланисем пĕр хут çеç мар янăранă. Çак сăмахра пирĕн çĕршыври ĕççыннисен вĕçĕмсĕр юратăвĕ курăнса тăрать! Мĕнле шанчăклăхпа янăрать-ха Мускав тенĕ сăмах чуралăхра пурăнакан тата фашизм таптаса лапчăтнă халăхсемшĕн! Анчах Мускав çинчен фашистла çĕлен-калтасем те ĕмĕтленеççĕ. Мускав çак кунсенче лăпкă та хаяр, вăл çĕршыв умне тухса тăнă хăрушлăха хамăрăн вăйсемпе шанчăклăн кĕтсе илет. Мускавра хамăрăн аслă тăван çĕршыва алла хĕçпăшал илсе сыхлассипе килĕшмен çынсем çук. Ирхине, Сталин юлташ сасси радио тăрăх янăраса кайсан, рупорсем умĕнче пиншер çынсем тăнă, мĕнпур фабрикăсемпе заводсенчи рабочисем фашистла çынçиенсене, вĕсем пире тата ытти халăхсене тунă усал ĕçшĕн тавăрма тупа тунă.

Сталин ячĕпе тăракан чи пысăк заводри рабочисем çапла каланă:

— Хамăрăн хастарлă ĕçе чăрмантарма никама та ирĕк парас çук. Пирĕн моторсем фашистсем хăйсен заводĕсенчен, ирĕклĕ пурнăçпа пурăнакан граждансем мар, пусарса лартнă чурасем ĕçлекен заводсенчен илекен моторсенчен лайăхрах пулаççĕ. Эпир çĕршыва моторсем çеç мар паратпăр. Хăйĕн тăван çĕршывне кăкăрпа хӳтлеме кашниех фронта кайĕ!

Фашистсем çавтери хапсăнакан Киеври предприятисенче, учрежденисенче нумай çынлă митингсем пыраççĕ. Митингсенчен пĕринче писательница Ванда Василевская тухса сăмах калать. Вăл пит хумханса поляк чĕлхипе калать,—Совет Союзĕнче поляк чĕлхи ытти чĕлхесемпе пĕртанах, фашистла Германире ăна хĕсеççĕ.

— Эпĕ ĕнер кăна фронтран çитрĕм. Эпĕ хĕрлĕ воинсем хăйсен тăван çĕрĕн кашни пусăмĕшĕн мĕнле паттăррăн çапăçнине куртăм. Çынсем ирĕклĕхшĕн кăна çакăн пек çапăçма пултараççĕ. Çак çапăçу юлашки çапăçу пулĕ... Çапăçма пĕлекен, çапăçасшăн тата çапăçма пултаракан çарпа нимĕç фашисчĕсем чи пирвайхи хут тĕл пулчĕç, пирĕн Хĕрлĕ Çар вĕсене çĕнтеретех.

Тăшмансем иртнĕ вăхăтрине манман пулсан, вĕсен пĕлес пулать: Ленинградри, Мускаври, Горькири, Харьковри, Ростоври рабочисем, Донбасри шахтерсем ахалех тупа тумаççĕ. Отечественнăй вăрçă пуçланнă хыççăн Донбасра çĕркăмрăк кăларасси чылаях ӳснĕ. Рабочисем çĕкленнĕ, пур çĕрте те çирĕп шухăш, вĕсем забойсенче хăйсене пĕр шеллемесĕр ĕçлеме кăна мар, шахтăсене диверсантсемпе лазутчиксем хĕсĕнсе кĕмелле мар тума кăна мар, тата алла хĕçпăшал илсе совет çĕрне те сыхлама пĕлеççĕ.

Пирĕн çĕршыври колхозсенче те çавăн пек шухăш-кăмăлсемех, фашистсене çав-çавах курайманлăх, кĕрешме хĕрӳллĕн хатĕр тăни палăрать. Акă Воронеж облаçĕнчи «12-я годовщина Октября» ятлă пысăк артельри колхозниксем, митинга пухăнса, çапла пĕлтереççĕ: «Колхозниксен чĕрисем пирĕн таса тăван çĕршыв çине ултавлăн тапăннă фашистла çынвĕлеренсене тарăхнă туйăмпа тулса ларнă. Эпир партие, правительствăна тата Сталин юлташа çакăн çинчен шантарса калатпăр: хамăрăн фронта кайнă ывăлсене, упăшкасене, шăллăмăрсене пулăшас тĕлĕшпе, фашистла çĕлен-калтасене хăвăртрах пĕтерсе тăкма вĕсене мĕнпур вăйран пулăшăпăр. Сире, Сталин юлташ, çапла тупа туса калатпăр: эпир хамăрăн тăван çĕршыва кăкăрпа тăрса хӳтлеме хатĕр».

Çавăн пек шухăшлать, çавăн пек туйса тăрать пĕтĕм совет халăхĕ. Вăл хăрушлăха ăнланать, аслă ответлăха ăнланать, анчах та çав хăрушлăх умĕнче вăл хăйне çирĕппĕн тытать, хăраса тăмасть. Вăл çĕнтерессе шанса тăрать, хăйĕн вăйĕсем çине шанса тăрать. Сталин юлташ чĕннĕ тăрăх халăх мĕнпур ĕçе вăрçă вăхăтĕнчи йĕрке тăрăх урăхлатса çĕнетет, пурне те фронт интересĕсене тата тăшмана çĕмĕрсе тăкас задачăсене пăхăнтарать. Совет халăхĕ «совет çĕрĕн кашни пусăмĕшĕн çапăçĕ, хамăрăн хуласемпе ялсемшĕн юлашки юн тумламĕ юлмиччен çапăçĕ, хамăрăн халăха тивĕçлĕ хăюллăха, пуçаруллăха тата тавçăруллăха кăтартĕ».

Сталин юлташ совет халăхĕ Германи фашизмне хирĕç кĕрешни пĕтĕм тĕнчешĕн калама çук пысăк пĕлтерĕшлĕ пулса тăнине кăтартса пачĕ. Çак вăрçа яланхи пек вăрçă тесе шутламалла мар. «Вăл икĕ çар хушшинчи вăрçă çеç мар. Вăл çавăнпа пĕрлех тата нимĕçсен фашистла войскисене хирĕç пĕтĕм совет халăхĕ туса пыракан аслă вăрçă пулса тăрать. Çак фашистла пусмăрçăсене хирĕç пыракан пĕтĕм халăхăн отечественнăй вăрçин тĕллевĕ—пирĕн çĕршыв умне тухса тăнă хăрушлăха пĕтересси çеç мар, тата Европăри мĕнпур халăхсене, Германи фашизмĕн пусмăрĕнче асапланакан халăхсене, пулăшасси пулса тăрать. Ирĕклĕхшĕн пыракан çак вăрçăра эпир пĕччен пулмăпăр. Çак аслă вăрçăра Европăпа Америкăри халăхсем, çав шутрах гитлерла заправиласем чуралăха кĕртсе ӳкернĕ Германи халăхĕ те, пирĕн шанчăклă союзниксем пулса тăрĕç. Хамăр тăван çĕршыв ирĕклĕхĕшĕн пыракан пирĕн вăрçă Европăпа Америкăри халăхсем хăйсем никама пăхăнмасăр пурăнассишĕн, демократиллĕ ирĕклĕхсемшĕн туса пыракан кĕрешӳпе пĕрлешсе каять. Çакă вăл Гитлерăн фашистла çарĕсем чуралантарнине хирĕç тата чуралантарас хăрушлăха хирĕç, ирĕклĕхшĕн тăракан халăхсен пĕрлĕхлĕ фрончĕ пулĕ».

Нимĕнле иккĕленӳ те çук, ССР Союзĕнчи пĕтĕм халăх фашистла пусмăрçăсене хирĕç туса пыракан отечественнăй вăрçăн тĕллевне палăртса панине тĕнчери мĕнпур çĕршывсенче кăмăлласа кĕтсе илĕç, мĕншĕн тесен Совет Государстви, унăн Хĕрлĕ Çарĕ халăхсен демократийĕшĕн тата вĕсен никама пăхăнмасăр пурăнас положенине хӳтлессишĕн Германи фашизмĕн чи тискер, чи реакциллĕ, çынçиенле, этеме нимĕн вырăнне хуман гегемонине хирĕç çапăçать. Сталин юлташ: тăшмана çĕмĕрсе тăкма халăхăн пĕтĕм вăйĕсене хурар!—тесе чĕнсе каланине пирĕн çĕршывра çеç мар, тата пĕтĕм тĕнчипех кăмăлласа кĕтсе илĕç.

Хамăрăн граждăнла тивĕçе пурнăça кĕртер. Хамăрăн тĕрĕс ĕçе хӳтлеме пурте, пĕр çын пек пулса, çĕкленер. Ленин—Сталин партийĕ тавра, Совет правительстви тавра, унăн пуçлăхĕ — Сталин юлташ тавра хамăрăн пĕтĕм вăйсене пĕтĕçтерер.

Хамăрăн пĕтĕм вăйсене пирĕн геройла Хĕрлĕ Çара, пирĕн мухтавлă Хĕрлĕ Флота пулăшма парар!

Халăхăн пĕтĕм вăйĕсене—тăшмана çапса çĕмĕрес çĕре хурар!

Хамăрăн çĕнтерӳсемшĕн, малалла!

(«ПРАВДА» умстатьи, 4-VII-41).

МУСКАВ, КРЕМЛЬ

Оборонăн Государственнăй Комитечĕн Председательне
СТАЛИН ЮЛТАША

Тăван Иосиф Виссарионович!

Эпир, фашистла ирсĕрсене хирĕç пĕтĕм таса курайманлăхпа тулнăскерсем, çав тискер çĕлен-калтасене нимĕн иккĕленмесĕрех пĕтерсе тăкма хатĕрскерсем, паян радио тăрăх санăн хавхалантаракан хаклă сăмахусене итлерĕмĕр.

Пĕтĕм малта пыракан прогрессивлă этемлĕх, фашизм пусмăрне тӳссе пурăнакан мĕнпур халăхсем хăйсен Аслă Тусне итлерĕç паян, çынсен чĕрисем çĕнтерес шанчăкпа хăватлăн тулса тапрĕç.

Германи фашизмĕ юнланса пĕтнĕ тискер кайăк пек шуса килет. Вăл иртнĕ çĕрте хĕрарăмсем, ачасем вилес умĕнхи сасăпа ахлатни, йăнăшни илтĕнет, ăçта килчĕ унта Гитлер бандичĕсем çакса вĕлернĕ çынсен ӳчĕсем сулланса тăраççĕ.

Анчах фашистла сволочсен иртĕхес кунĕсем нумай юлмарĕç! Никам çĕнтереймн Хĕрлĕ Çар, хăватлă Тинĕс-Çар Флочĕ пирĕн Сталинла соколсем-летчиксем тăшмана аса-çиçĕм пек хăватлăн та татăклăн çапса вилĕм кӳме хатĕрленеççĕ. Çын вĕлерекенсен иртĕхсе кайнă банди çине пĕтĕм Совет халăхĕ хăйĕн хăватлă аллине çĕклерĕ. Вăл ăна сулса ярсан, фашизм кĕл пулса саланса кайĕ, çĕр пичĕ çинчен ĕмĕрлĕхех çухалĕ, вара Гитлер асса çӳренĕ вăхăта килес ăрусем этемлĕх историн чи мăшкăллă страницисем вырăнне хурса çӳçенсе тата йĕрĕнсе аса илĕç.

Пирĕн ĕç — тĕрĕс ĕç. Çĕнтерӳ пирĕнте пулать. Анчах çак çитĕнӳ хăй тĕллĕн килмест. Тăшман вăйлă та хаяр. Ăна пĕтĕмĕшпех аркатса тăкма нумай вăй хумалла. Пирĕн çĕршыв умĕнче тăракан хăрушлăх мĕнтери пысăккине Совет çыннисен лайăх ăнланса илмелле, мирлĕ строительство чухнехи туйăмсенчен, лăпкăлăхпа йăвашлăхран, тимсĕрлĕхрен пĕтĕмĕшпех хăтăлмалла, отчественнăй аслă вăрçă пынă вăхăтра вĕсем пирĕншĕн питĕ сиенлĕ.

Хаклă Тăван Иосиф Виссарионович, эпир эсĕ кăтартса панисене пурне те тасан пурнăçа кĕртсе пыма тупа тăватпăр:

хамăрăн пĕтĕм ĕçе халех вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ пек урăхлататпăр, пурне те фронт интересĕсене пăхăнтаратпăр;

Хĕрлĕ Çара пур енчен те пулăшса пырас ĕçе организацилетпĕр, унăн тылне тĕреклететпĕр, электростанцисене, промышленность тата çыхăну предприятийĕсене, колхоз уйхирĕсене тата пĕтĕм пурлăха шанчăклăн сыхласа тăрăпăр;

пирĕн тылра мĕнпур йышши дезорганизаторсене хирĕç ним хĕрхенмесĕр кĕрешес ĕçе организацилетпĕр, шпионсене, диверсантсене тата урса кайнă тăшманăн ытти мĕнпур агенчĕсене тĕпĕ-йĕрĕпех пĕтерсе пырăпăр:

эпир производствăра паттăррăн, пурнăçа шеллемесĕр ĕçлесе пирĕн тăван çĕршывăн оборонăллă хăватне вăйлатăпăр, тăшман çине тапăнса пыма кирлĕ майсене ӳстерсе пырăпăр;

пирĕнтен кашниех çар ĕçне, сывлăшран тата химилле тапăнассинчен сыхланмалли правилăсене çавăн пекех санитарнăй оборона правилисене татах та ытларах тăрăшса вĕренме тытăнĕ;

пирĕнтен кашниех партипе правительство пĕрре чĕнсенех Рабочисемпе Хресченсен мухтавлă Хĕрлĕ Çарĕн ретне тăрса, пирĕн пурнăç çине, пирĕн телей çине тапăннă тăшмана пĕтерсе тăкма хатĕр.

Санпа пĕрле эпир, Тăван Иосиф Виссарионович, социализм строительствин пур фронтĕнче те татăклă çĕнтерӳсем турăмăр. Эсĕ ертсе пынипе эпир çак аслă отечественнăй вăрçăран та çĕнтерӳпе тухăпăр, пĕтĕм этемлĕхĕн чи хаяр тăшманне — Германин юнлă фашизмне аркатса тăкăпăр.

Ертсе кай пире вăрçа, аслă Сталин! Ертсе кай малалла, этемлĕхĕн урса кайнă тăкакĕсен ордисем çинелле, вĕсене пĕтĕмĕшпех пĕтерсе тăкиччен ертсе пыр!

Сывă пултăр аслă совет халăхĕ тата унăн никам çĕнтереймн хăватлă Хĕрлĕ Çарĕпе Тинĕс-Çар Флочĕ!

Сывă пултăр никам çĕнтереймн Ленин—Сталин партийĕ!

Сывă пултăр Оборонăн Государственнăй Комитечĕ тата унăн пуçĕнче тăракан аслă Сталин!

СССР Верховный Совет Президиумĕн
УКАЗĔ
Вăрçă вăхăтĕнче ялхуçалăх налогĕпе халăхран илекен подоходнăй налог çумне вăхăтлăх надбавка тăвасси çинчен

СССР Верховный Совечĕн Президиумĕ **çапла йышăнать:**

1. 1941 çултан пуçласа вăрçă вăхăчĕ валли ялхуçалăх налогĕ çумне вăхăтлăх надбавка тăвас, надбавка виçи тӳлеме кăтартса панă налог сумминчен 100 процент пулмалла.

2. Колхозниксемпе единоличниксен çемьисен составĕнче действительнăй çар службинче тăракан тата мобилизаци тăрăх Хĕрлĕ Çарпа Тинĕс-Çар Флотне илнĕ граждансем пур пулсан, çавăн пек хуçалăхсене çакăн пек льготăсем парас:

колхозниксемпе единоличниксен çемьинче военнослужащисем икĕ çын е ытларах пулсан, çавăн пек хуçалăхсем надбавка тӳлессинчен пĕтĕмĕшпех хăтăлаççĕ;

колхозниксемпе единоличниксен çемьинче пĕр военнослужащи пур пулсан, çавăн пек хуçалăхсем надбавкăна 50%-лă скидкăпа тӳлеççĕ.

3. 1941 çулти июлĕн 1-мĕшĕнчен пуçласа халăхран илекен (çак Указăн 4-мĕш статьинче кăтартнă граждансемсĕр пуçне) подоходнăй налог çумне вăхăтлăха çакăн пек надбавка тăвас:

рабочисемпе служащисенчен (тата вĕсемпе танлаштарнă тӳлевçĕсенчен), вĕсен уйăхри ĕç укçи 300 тенкĕрен ытларах тата 500 тенкĕ таран пулсан — тӳлеме кăтартса панă налог сумминчен 50%;

уйăхри ĕç укçи 500 тенкĕрен ытларах пулсан — тӳлеме кăтартса панă налог сумминчен 100%.

Уйăхри ĕç укçи 300 тенкĕрен иртмен рабочисемпе служащисене (тата вĕсемпе танлаштарнă тӳлевçĕсене) подоходнăй налог надбавкине тӳлессинчен пĕтĕмĕшпех хăтараççĕ.

Подоходнăй налог хуракан ытти граждансенчен — тӳлеме кăтартса панă налог сумминчен 100%.

4. Хăйсен çулĕ тĕлĕшĕнчен призыв йĕркипе действительнăй çар службине кайма е мобилизаци йĕркипе Хĕрлĕ Çарпа Тинĕс-Çар Флотне кайма тивĕçлĕ граждансенчен, анчах вĕсене мобилизацилемен е призывран хăтарнă пулсан, подоходнăй налога çакăн пек надбавкăпа илеççĕ:

уйăхра 300 тенкĕ таран ĕç укçи илекен рабочисемпе служащисенчен (тата вĕсемпе танлаштарнă тӳлевçĕсенчен) — 100%;

уйăхра 300 тенкĕ ытларах тата 500 тенкĕ таран ĕç укçи илекенсенчен — 150%;

уйăхра 500 тенкĕ ытларах ĕç укçи илекенсенчен — 200%.

Подоходнăй налог хуракан ытти граждансенчен — 200%.

5. Рабочисемпе служащисенчен (тата вĕсемпе танлаштарнă тӳлевçĕсенчен) подоходнăй налога, çак Указпа кăтартса панă надбавкăпа пĕрле, малтанхи хут 1941 çулти июлĕн иккĕмĕш çуруйăхĕнчи ĕç укçинчен тытса юлмалла.

СССР Верховный Совет Президиумĕн Председателĕ
М. КАЛИНИН.

СССР Верховный Совет Президиумĕн Секретарĕ
А. ГОРКИН.

Мускав, Кремль.
1941 çулти июлĕн 3-мĕш.

Совет Информаци Бюровĕнчен

Каçхи пĕлтерӳ

Июлĕн 3-мĕшĕнче пирĕн войскăсем **Двина, Минск** тата **Тарнополь** енĕсенче противникăн мотомеханизированнăй пысăк чаçĕсене хирĕç хаяррăн çапăçнă.

Противнике пирĕн войскăсем пур çĕрте те тимлĕн хирĕç тăраççĕ, артиллерирен персе пĕр хĕрхенӳсĕр çĕмĕреççĕ тата совет авиацийĕ аркатса тăкмаллах пыра-пыра çапать.

Çапăçу хирĕнче нимĕçсен пиншер салтакĕсем виле-виле юлаççĕ, противникăн танкĕсем çунаççĕ тата персе ӳкернĕ самолечĕсем купаланса выртаççĕ.

Двина енче **Западная Двина** юханшывĕн чиккинче пысăк çапăçусем пулнă, **Якобштадт** тата **Двинск** районĕсенче уйрăмах вăйлă та хаяр çапăçусем пулса иртнĕ.

Противник çĕнĕ резервсем илсе пынă хыççăн çеç, вăл **Якобштадт** тата **Двинск** тĕлĕнче **Западная Двина** юханшывĕн çурçĕр çыранне каçма пултарнă, унта çĕнĕрен хаяр çапăçусем пуçланса кайнă.

Минск енче, пирĕн войскăсем вăйлăн хирĕç тăнине пула, противник чылай пысăк çухатусем тӳснĕ.

Пирĕн войскăсем штыксемпе çапăçнине тăшман тӳссе тăма пултараймасть.

Березина юханшывĕ çинче кунĕпех вăйлă çапăçусем пулса иртнĕ, кунта пирĕн войскăсем пехотăпа, танксемпе, артиллерипе тата авиаципе пĕрле пыра-пыра çапса противника чылай пысăк поражени кӳнĕ.

Çапăçусенче çакна палăртнă: противник танкĕсем пирĕн йывăр тата вăтам танксене хирĕç çапăçассинчен пăрăнаççĕ, пирĕн истребительсем сывлăша вĕçсе çĕкленсен çапăçу хирĕнче сывлăшра вĕсем пуçпулса тăраççĕ.

Пирĕн авиаци **Западная Двина** юханшывĕ çинчи переправăсенче тата **Бобруйскпа Тарнополь** енĕсенче кунĕпех противникăн мотомеханизированнăй чаçĕсене пыра-пыра çапнă.

Сывлăшра пулса иртнĕ çапăçусен результачĕсене тĕплĕн палăртаççĕ.

* * *

Оборонăн Государственнăй Комитечĕн Председателĕ И. В. Сталин радио тăрăх тухса каланă сăмах пĕтĕм халăхăн патриотизмне çĕнĕрен çĕклентерсе ячĕ. Пĕтĕм çĕршыв тăрăх—Мурманскран пуçласа Тбилисине çити, Таллинран пуçласа Владивостока çити—нумай çынлă митингсем пулса иртрĕç. Совет Союзĕнчи миллионшар çулăмлă патриотсем, Сталин юлташăн сăмахĕпе хавхаланса, совет çĕрĕн кашни пусăмне сыхлама тата пирĕн хуласемпе ялсемшĕн юлашки юн тумламĕ юлмиччен çапăçма, фашистла варварсене пĕтĕмĕшпех аркатса тăкиччен тата пĕтерсе хуриччен хăйсене хăйсем шеллемесĕр, пĕр хĕрхенмесĕр çапăçма хатĕр тăраççĕ.

Рабочисем, хресченсем, интеллигентсем хăйсене действующи Хĕрлĕ Çар ретне кăларса яма е халăх ополченине йышăнма ыйтса вуншар пин заявленисем параççĕ. «Красный богатырь» заводри рабочисемпе служащисен митингĕнче сăмах тухса каласа, ватă кадровик Клавдия Ивановна Гуреева краснобогатыревецсен пĕрлĕхлĕ шухăшне кĕске сăмахсемпе палăртса панă: «Манăн упăшка — белофиннсене хирĕç пынă çапăçусен участникĕ. Хальхи вăхăтра вăл фронтра фашистсен йыттисене хирĕç çапăçать. Эпĕ хамăн пĕтĕм вăя производствăна пама, оборонăна тĕреклетес тесе аллăсене канăç памасăр ĕçлеме пулатăп. Анчах эпĕ алла винтовка, граната тытса тăшмана пĕтĕмĕшпех пĕтерсе хуриччен çапăçма яланах хатĕр тăратăп». Ташкентри пиравăр комбинатĕнче ĕçлекен рабочисемпе служащисен нумай пин çынлă митингĕн участникĕсем Сталин юлташăн мĕнпур кăтартăвĕсене тӳрĕ кăмăлпа пурнăçа кĕртсе пыма пулса, производствăра харпăрхăйне шеллемесĕр ĕçлеме тата дисциплинăллă пулма чаплăн тупа тунă.

Çулпуç сăмахĕ çĕршыври колхозсемпе совхозсенче совет патриотизмне çĕнĕрен вăйлăн çĕклесе ячĕ. Ярославль облаçĕнчи колхозниксемпе колхозницăсем пахча-çимĕçсен тата сĕт-çу продукчĕсен обозĕсене организацилеççĕ. Первомайски районри колхозниксем хатĕрлев пунктне хăйсен запасĕсенчен 30 лава яхăн йĕтĕн илсе пынă. Пошехоно-Володарски, Угличски, Нерехтски тата ытти районсенчи нумай колхозсем сĕт тата аш-какай тăратмалли çулталăк планне срокчен тултарнă. Иркутск облаçĕнчи колхозниксем пурте пĕр шухăшлă пулса государство умĕнчи обязательствăсене срокчен малтан тултарма решенисем йышăнаççĕ. Нумай колхозсем иртнĕ çулти запассенчен государствăна 1941 çулшăн тырă пама халех тытăнма йышăнаççĕ. Ворошилов ячĕпе тăракан колхоз государствăна 6.000 пăт тырă, «Гигант» колхоз—4.500 пăт панă та ĕнтĕ.

Миллионшар совет патриочĕсем фронтра та тылра та хăйсен тăван çĕршывне, хăйсен чыслăхне тата ирĕклĕхне юлашки юн тумламĕ юлмиччен хӳтлеме, тăшмана çĕмĕрсе тăкмашкăн Хĕрлĕ Çара пулăшма хатĕр.

Малалли 2-мĕш страницăра

Германи фашизмне хирĕç пыракан пирĕн отечественнăй вăрçăра хамăрăн ирĕклĕхе, хамăрăн чыслăха, хамăрăн çĕршыва хамăрăн кăкăрсемпе хӳтлес тесе, мĕнпур ĕççыннисене кĕрешĕве çĕклес пулать

(И. СТАЛИН).

Совет Информаци Бюровĕнчен

(Малалли, пуçламĕшĕ 1-мĕш страницăра)

Полковник Ефимов командир пулса ертсе пыракан бомбардировщиксен чаçĕн звени противник территорийĕ çине тухса кайнă. Ведущий штурман старший лейтенант Суслов сывлăш карапĕсене тĕллев патне тĕрĕс илсе çитернĕ. Пĕлĕтсем хушшинчен пит хăвăрт чăмса тухса, самолетсем тăшман аэродромне атакăланă. Тăшман самолечĕсенчен пĕри те сывлăша вĕçсе хăпарма ĕлкĕреймен. Аэродром çине бомбăсем пăрахнă хыççăн звено сарăлса кайса малалла—çĕнĕ çар объекчĕсене разведка тума противник территорине шалалла кайнă. Наблюдатель часах противникăн автоколоннине палăртнă. Противник подкреплениссемпе боеприпассем илсе пынă. Самолетсен звени тăшман çине вирхĕннĕ. Автоколоннăна аркатса янă тата унăн пĕр пайне пĕтерсе тăкнă. Самолетсем пурте хăйсен базине таврăннă.

* * *

Тăшманăн тарăн тылĕнче кашни кунах саботаж тунă фактсем пулса иртеççĕ. Шкода заводĕнче нумаях пулмасть артиллери орудийĕсене нумай пăснă. Голландире нимĕçсен çĕнĕрен туса лартнă хими заводне йăлтах пĕтерсе тăкнă, ăна Голланди патриочĕсем вут чĕртсе çунтарнă. Норвегире нимĕçсен вăрçă хатĕрĕсем тиенĕ 11 вагонне взрыв туса çĕмĕрсе тăкнă. Польша çыннисем, çулсем хĕрринчи вăрмансенче пытанса, Румынирен Германие нефть турттарса кайнă чухне пăшалсенчен персе цистернăсене шăтараççĕ.

* * *

Совет çĕршывĕн противник тытса илнĕ районĕсенче партизанла отрядсен ĕçĕсем çинчен калакан пĕлтерӳсем килме пуçлаççĕ. Акă çавăн пек фактсенчен пĕри. Ансăр ветка тăрăх фронт еннелле Германи артиллерийĕ валли боеприпассем илсе каякан состав пынă. Состав малалла пынă чухне охрана чугунçул линийĕн икĕ енĕпе те çăра тĕтĕм мăкăрланнине, кайран çулăмланса çуннине асăрханă. Хăрушă зонăран часрах иртсе каяс тесе, машинист поезда питĕ хăвăрт илсе пыма пуçланă. Маневр ăнăçлă пулман. Вăрманти пушар варрине çитсен çул çунакан йывăççемпе картланса ларнă. Поезд охрани çак чăрмава сирме тытăнсан, ун çине дробьсемпе авăрланă пăшалсенчен тата ручной пулеметсенчен пеме пуçланă. Партизансем хăюллăн тапăнни ăнăçлă пулнă. Боеприпассемпе пыракан поезд взрыв пулса арканса кайнă. Вагонсем çинче пыракан командăна пĕтерсе тăкнă. Партизансем — советăн хăюллă патриочĕсем вăхăтра тарса пытанма ĕлкĕрнĕ.

* * *

Финляндири Лахти хулинче фашистла заправиласем çакăн çинчен пĕлтернĕ: советăн персе антарнă кашни самолечĕшĕн летчиксене пин марка (финн маркипе) тӳлеççĕ, тенĕ. Фронтран килекен юлашки пĕлтерӳсем тăрăх, финн летчикĕсем Лахти хулинчи муниципалитет кассисенчен укçа илсе чăрмав кӳмеççĕ. «Укçа хĕрхенсе тăман» муниципалитет çакăн çине шанă пулмалла: патриотла жест тусан та укçа-тенкĕ расходланас çук, тенĕ.

* * *

Германин вăрçă ĕçĕсем çинчен калакан сводкисенче киревсĕррĕн суйни халĕ ĕнтĕ пур енчен те паллă пулса тăчĕ. Сăмахран, Америкăри «Пост Миридием» хаçатăн çар обозревателĕ хăйĕн статьисенчен пĕринче çапла çырать: «Германири информаци бюровĕ хăйне çакăн пирки мухтава кăларнă: вăл Германи войскисенчен 3 хут хăвăртрах малалла куçса пырать. Иртнĕ кĕркунне çак агентство Англи самолечĕсене, англичансем шутланинчен, виçĕ хут нумайтарах персе антарнă». Америкăри тепĕр паллă хаçат — «Крисчен сайено монитор» тĕрĕс паллă тăвать: Германин радио тăрăх пĕлтернисен тĕллевĕ тĕнчери обществăллă шухăша пăтраштарасси пулса тăрать».

Совет Информаци Бюровĕнчен

Ирхи пĕлтерӳ

Июлĕн 4-мĕш ыран тенĕ чух çĕрле **Двина, Бобруйск, Ровно** тата **Тарнополь** енĕсенче çапăçусем пынă. Фронтăн ытти участокĕсенче разведчиксен çĕрлехи шыравĕсем пулнă тата вырăнĕ-вырăнĕпе çапăçусем пулса иртнĕ.

Двина енче пирĕн войскăсем противникăн малти тата разведка тăвакан чаçĕсене хирĕç ăнăçлăн çапăçнă тата çапăçу валли çĕнĕ позицисем йышăннă.

Бобруйск енче çапăçусем пыраççĕ. Пирĕн войскăсем, артиллерипе авиаци пулăшнипе, противника пысăк сухатусем кӳнĕ.

Ровно тата **Тарнополь** енĕсенче пирĕн войскăсем противникăн подвижной чаçĕсене хирĕç вăйлăн çапăçнă, вĕсене хĕвелтухăç тата кăнтăр-хĕвелтухăç еннелле малалла кайма чарса тăнă.

Пирĕн авиаци противникăн подвижной войскисене хирĕç хаяррăн çапăçнă.

Туллимар даннăйсем тăрăх, июлĕн 3-мĕшĕнче пирĕн авиаци противникăн 24 самолетне персе антарнă, пирĕн 1 самолет пĕтнĕ.

* * *

Пурне те фронт валли! Пĕтĕм вăйсене—пирĕн геройла Хĕрлĕ Çара пулăшма парар! Пĕтĕм вăйсене—тăшмана çапса çĕмĕрес çĕре хурар! Оборонăн Государственнăй Комитечĕн Председателĕ И. В. Сталин сăмах каланă май пĕтĕм çĕршывĕпе пулса иртекен митингсем çакăн пек лозунгсемпе иртеççĕ ĕнтĕ.

Мускаври тормоз заводĕнче пулнă митингра ремонтно-механически цехра ĕçлекен мастер Шевченко юлташ çапла каланă: «Хам 54 çулта пулсан та, эпĕ винтовка тытма пултаратăп. Граждăн вăрçин çулĕсенче Хĕрлĕ Çара эпĕ доброволец пулса карăм. Халĕ, çулпуç чĕннине ответлесе, мана халăх ополченине йышăнма ыйтатăп. Тăшмана нимĕн юлмиччченех пĕтерсе тăкиччен çапса çĕмĕрме тупа тăватăп». Митинг участникĕсенчен нумайĕшĕсем халăх ополченине доброволец йĕркипе çырăннă.

Горький облаçĕнчи ĕççыннисем çулпуç чĕнсе каланине ответлесе, хăйсем çине конкретлă обязательствăсем илеççĕ. Чкаловскинчи Ульянов ячĕпе тăракан заводри рабочисем, техниксемпе инженерсем июль уйăхĕнчи производствăллă программăна срокчен тултарма пулнă. Горький хулинчи Ленин ячĕпе тăракан заводри рабочи Ширманов вăрçă пуçланнă хыççăн малтанхи кунсенчех пĕр кунхи нормăсене 200—300 процент тултарнă. Çулпуç сăмахне ĕçпе ответлесе, Ширманов юлташ июлĕн 3-мĕшĕнче пĕр кунхи нормăна 575 процент тултарнă. Томбакино ятлă рабочи поселокра митинг пулнă. Митинг хыççăн килхуçи хĕрарăмĕсем медицина сестрисен кружокне организациленĕ.

Октябрьски чугунçул çинчи Сталински мастеркойсенче нумай çынлă митинг пулса иртнĕ. Хăйсен резолюцийĕнче железнодорожниксем çапла калаçа пĕлтереççĕ: «Хамăрăн тăван çĕршывшăн, унăн чыслăхĕшĕн тата ирĕклĕхшĕн хамăрăн мĕнпур вăйсене, кирлĕ пулсан пурнăçа та паратпăр! Хамăрăн мĕнпур ĕçе фронт интересĕсене пăхăнтаратпăр! Хамăрăн мĕнпур вăйсене тăшмана çапса çĕмĕрес çĕре хуратпăр!»

* * *

Совет танкисчĕсем, пехотинецĕсемпе артиллерисчĕсем, калама çук пысăк йывăрлăхсене çĕнтерсе тата пĕр-пĕрине пулăшса, тăшмана хирĕç çапăçаççĕ. Лейтенант Таланăн роти противникăн огневой точкисем вырнаçнă вырăна тата Н. ятлă ялăн районĕнче унăн танкĕсем пĕр çĕре пухăннă вырăна разведка тунă. Цесевич юлташăн артдивизионĕнчи орудисем тăшманăн огневой точкисене хăвăрт путарса лартнă. Пирĕн танксем тăшман çине çавтери вăйлăн та хăвăрт ыткăннă. Çак çапăçура нимĕçсен 160 танкне тата нумай орудийĕсене пĕтерсе тăкнă. Кĕçĕн лейтенант Юхнич хăюллăхпа паттăрлăхăн калама çук чаплă образецне тата танка пит ăстан тытса пыма пĕлнине кăтартса панă. Ăна фашистсен 5 танкĕ хупăрласа илнĕ пулнă, анчах та вăл орудирен тĕл персе тăшманăн 4 машинине пĕтерсе тăкнă, ун хыççăн, хăйĕн танкне питĕ пысăк хăвăртлăхпа ярса, тӳрех пырса çапса тăшманăн юлашки машинине те пĕтерсе тăкнă.

* * *

Пирĕн чаçсем тăшман йышăннă хулана темиçе кун хушши хупăрласа тăнă. Хĕрӳллĕ çапăçу вĕресе тăнă. Кĕçĕн лейтенант Чаплинăн батарейи çав вырăнта пуçарулăха хăй енче тытса тăнă. Артиллерирен тĕл персе, батарея тăшманăн боеприпассен складне пĕтерсе тăкнă, унăн поездне ӳпĕнтерсе янă, станцие тата унта тăракан подвижной состава çĕмĕрсе тăкнă. Аркатса тăкакан огневой вал пирĕн пехотăна штыксемпе атака тума çул уçса панă. Фашистсене хуларан хăваласа янă.

* * *

ССР Союзĕн чиккĕри районĕсенче, фашистсем тытса илнĕ территорире, ĕççыннисем тăшманшăн тӳсме çук условисем туса хураççĕ. Хĕвеланăçри чикĕ çывăхĕнчи Н. совхозри рабочисем, красноармеецсен чаçĕсемпе пĕрле фураж склачĕсене вут тĕртсе çунтарнă. Анчах та пушар сарăлма ĕлкĕреймен—нимĕçсен механизированнăй чаçĕсем сасартăк пырса çитнĕ. Совхозри 3 конюх çывăхри вăрмана тарса пытаннă, çĕрле каллех фураж склачĕсене темиçе çĕртен вут тĕртсе çунтарнă. Нимĕç салтакĕсем пушара сӳнтерме хăтланни ахалех пулнă. Совет пурлăхĕ тăшман аллине лекеймен. Пушара пула нимĕçсен горючи цистернисем темиçе цистерна взрыв пулса арканнă.

* * *

Малта пыракан пĕтĕм этемлĕх Совет Союзĕ енче. Демократиллĕ çĕршывсенчи çынсем митингсемпе демонстрацисенче советăн геройла халăхне пулăшма ыйтаççĕ. США-ра Огайо штатĕнчи профсоюзсен деятелĕсен, университетсенчи профессорсемпе колледжăсем, полярти паллă тĕпчевçĕ Стефансон фашистла агрессие питлеççĕ тата США правительстви Совет Союзне пулăшма пулнине саламлаççĕ. Мексикăри ĕççыннисем Мексика правительствине ССР Союзĕпе дипломатиллĕ отношенисене çĕнĕрен пуçласа яма ыйтаççĕ. Англири нумай хуласенче нумай пин çынлă митингсем пулса иртнĕ, вĕсем Совет Союзĕпе пĕр шухăшлă пулнине кăтартса панă. Данири (Шотландия) митингра 1500 çын пулнă. Лидсра, Брайтонра тата Лондонри радиоаппаратура заводĕнче те пысăк митингсем пулса иртнĕ.

Пурте фронт валли

КУСЛАВККА. Оборонăн Государственнăй Комитечĕн Председателĕ И. В. Сталин юлташ радио тăрăх каланă сăмаха комбинатри пур цехсенче те ушкăнпа пухăнса итлерĕç. Кун хыççăн цехсенче митингсем пулса иртрĕç. Сталин юлташ пĕтĕм ĕçе вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ пек урăхлатса çĕнетме, пурне те фронт интересĕсене тата тăшмана çĕмĕрсе тăкас задачăсене пăхăнтарма чĕнсе каланине рабочисемпе служащисем тата инженерно-технически работниксем пысăк хапăл туса йышăнаççĕ.

Техноруук Белоусов юлташ митингра çапла каларĕ:

— Пирĕн тăван çĕршыв хăйĕн умне хăрушлăх тухса тăнă кунсене пурăнса ирттерет. Хамăрăн пĕтĕм ĕçе вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ пек урăхлатса çĕнетмелле. Правительство панă задание ытлашшипех тултарассишĕн социализмлă ăмăрту сарса пымалла. Эпĕ пĕтĕм рабочисене, работницăсене, служащисене тата инженерно-технически работниксене пĕтĕмпех фронт интересĕсемшĕн ĕçлеме чĕнетĕп.

Тележница Корбузова юлташ та темиçе хут лайăхрах ĕçлеме чĕнсе каларĕ. — Пирĕн, — тет Корбузова юлташ, — халичченхинчен темиçе хут лайăхрах ĕçлемелле. Çапла тунипе хамăрăн юратнă Хĕрлĕ Çара пулăшса пымалла, тăван çĕршыв оборонине татах та ытларах çирĕплетмелле. Пысăк тухăçлăхпа ĕçлеме пирĕн пур условисем те çителĕклĕ. Сахал мар рабочисемпе работницăсем нумай тĕрлĕ профессисемпе ĕçлеме вĕреннĕ. Матюшкин юлташ слесарь, пилостав, шорник, рамщик, сменнăй мастер ĕçĕсене туса пыма пултарать. Пире, хĕрарăмсене, ĕçре нумай пулăшать вăл.

Коммунистла парти тата халăхсен çулпуçĕ Сталин юлташ ертсе пынипе эпир чаплă çĕнтерӳсем турăмăр. Вăл çĕнтерӳсене нимĕнле тăшман та туртса илеймĕ. Сталин юлташ пирĕнтен вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ ĕçлесе пыма чĕнчĕ. Эпир çакна пурнăçа кĕртме хатĕр тăратпăр. Манăн упăшка Хĕрлĕ Çар ретĕнче тăшмана хирĕç çапăçать. Кирлĕ пулсан эпĕ хам та алла винтовка тытса социализмлă çĕршыв тăшманне хирĕç çапăçма каятăп.

Работница Носкова юлташ ĕçре пĕр-пĕрне пулăшса пыма кирли çинчен калать. — Пирĕн хушăра ФЗО шкулĕсенче вĕренсе тухнă çамрăксем ĕçлеççĕ. Вĕсене производство техникине тĕплĕнех хăнăхса çитме пулăшса пымалла, — тет Носкова.

Митинга пухăннисем цех начальникĕ Цыганова юлташ каланă сăмаха тимлĕн итлерĕç.

— Сталин пире халичченхинчен темиçе хут лайăхрах ĕçлеме чĕнет. Эпир, хĕрарăмсем, çулпуç чĕнсе каланине арçынсемпе пĕртан ĕçлесе ответлетпĕр. Эпĕ ертсе пыракан цех правительство панă задание ытлашшипех тултарма пултарать. Эпĕ мĕнпур рабочисене фронт интересĕсемшĕн ĕçлеме чĕнетĕп, — тет Цыганова юлташ.

Комбинатра производствăллă тата политикăллă активлăх ӳссех пырать. Арçынсемпе хĕрарăмсем тĕрлĕ кружоксенче вĕренсе çар специальноçĕсем илеççĕ. Хĕрарăмсене вĕрентме санитари дружини кружокĕсем организациленĕ.

М. КИСЕЛЕВ.

Партбюро секретарĕ.

Шупашкар хулинчи ĕççыннисен июлĕн 3-мĕшĕнче пулнă митингĕнче каланă сăмахсем

Фашистла çĕлен-калтасене таптаса лапчăтар

Чистопольский юлташ сăмахĕ*)

Юлташсем! Пирĕн тăван Сталин юлташăн сăмахĕ—хальхи вăхăтра гитлерла бандитсен шайккин ирсĕр тата юнлă ĕçĕсене тăрă шыв çине кăларакан пысăк документ пулса тăрать.

Фашистла захватчиксен йыткĕтĕвĕ пирĕн çĕршыв çине ултавлăн тапăнчĕ. Çак банда хăйĕнпе пĕрле резина патаксем, концентрациллĕ лагерьсем, урядник саламачĕсем илсе килет. Гитлер тата унăн юнлă палачĕсем рабочисене, хресченсене тата интеллигенцине çакса вĕлернипе, халăхсене пусмăра кĕртсе ӳкернипе палла тухнă. XX ĕмĕрти çак каннибалсем пирĕн çĕршыв çине—культура, ирĕклĕх тата прогресс çĕршывĕ çине хĕç çĕклерĕç.

Фашизм ирĕклĕ халăха чурасем туса хума, халăхăн прависемпе чыслăхне туртса илме, ирĕклĕ халăхсен нациллĕ государственноçне пĕтерсе хума тăрăшать. Фашизм—уççăн хăтланакан вăрă-хурах тата варвар пулса тăрать, этемлĕхе курайман фашизм культурăллă тата цивилизованнăй халăха вăтам ĕмĕрсенчи вăхăта кĕртсе ӳкерме тăрăшать.

Обер-бандит Гитлер тата унăн асса кайнă шайкки договор тăрăх илнĕ обязательствăсене тата пĕтĕм тĕнче правин никĕсĕсене хăйсен юнлă фашистла аттисемпе таптаса, пирĕн юратнă социализмлă тăван çĕршыв çине тапăнчĕç. Фашистсем пирĕн çĕршывра помещиксен, нимĕç баронĕсемпе князĕсен влаçне туса хума, царизма каялла тавăрма пăхаççĕ.

Пулас çук вăл!

Фашистсем йăнăшрĕç, вĕсем çапăçу хирĕнче хăйсене валли татăклăнах вилĕм тупĕç. Асламăшĕсен, ашшĕсен боевой традицийĕсене çирĕп сыхласа усракан тата нимĕç рыцарĕсене, çавăн пекех белогвардеец-оккупантсене ушкăнĕ-ушкăнĕпе çĕмĕрсе тăкнă пирĕн халăх пĕр çын пек пулса çĕкленчĕ. Аслă, вăйлă, моральпе политика енчен хурçă пек çирĕп совет халăхĕ Ленин—Сталин партийĕ ертсе пынипе, фашистла вăрă-хурахсене йăлтах çапса çĕмĕрсе, ирĕклĕхе юратакан халăхсене фашизм пусмăрĕнчен хăтарĕ.

Фашистла банда асра тыттăр: вĕсене Совет çĕрĕ тӳсме пултараймасть. Пирĕн кашни завод, кашни çурт, кашни колхозăн йăранĕ, пирĕн заводăн кашни деталĕ фашистла çĕлен-калтасемшĕн вилĕм шăтăкĕ пулса тăрать. Совет Союзĕнчи телейлĕ, ирĕклĕ пурăнакан, ĕмĕртенпе туслă пурăнакан, коммунизм çĕнтерĕвĕшĕн нумай çул хушши пĕрле кĕрешнĕ телейлĕ халăхсем отечественнăй аслă вăрçа çĕкленчĕç. Пирĕн мухтавлă Хĕрлĕ Çар тата Хĕрлĕ Флот тăшман тапăннине ăнăçлăн сирсе пырать, ăна пысăк сухатусем кӳрет. Пирĕн артиллеристсем, паттăр танкистсем, мухтавлă пехотинецсем, красноармеецсем, пирĕн мухтавлă летчиксем, пирĕн мухтавлă командирсем, политработниксем коммунизмăн гениллĕ маршалĕ аслă Сталин ертсе пынипе пула çĕр çинчен фашизма—этемлĕхĕн каяшне сирсе ывăтаççĕ. Ленин—Сталин ялавĕпе социализмлă тăван çĕршывăн чысне, никама пăхăнманлăхне сыхласа хăвараççĕ.

Фашистла çĕлен-калтасем Совет çĕрĕ çинче пулма пултараймаççĕ. Вĕсем социализмлă çĕршывăн çемçе çăкăрне çиеймĕç! Пирĕн юханшывсем çинче хăйсен лашисене шăвараймĕç! Пирĕн çĕрĕн таса та сывă сывлăша хăйсен сысналла сăмсипе варалама пултарас çук! Пирĕн Совет граждăнĕсем фронтра—тăшмана çапса аркатаççĕ, тылра—шпионсене, сăтăрçăсене, паникерсене, йăйкăшакансене пĕтереççĕ. Эпир, этемлĕхĕн культурине çӳле çĕклекенсем, вырăс хĕçпăшалĕн ятне пĕрре кăна мар мухтава кăларнă, халĕ те тискер тăшмана çĕмĕрсе тăкатпăр, фашистла çĕлен-калтасене татăклăнах пĕтерсе тăкатпăр.

Пирĕн ĕç — тĕрĕс ĕç. Тăшмана çапса аркататпăр. Çĕнтерӳ пирĕнте пулать!

Сывă пултăр пирĕн мухтавлă та хăватлă Хĕрлĕ Çар тата Хĕрлĕ Флот!

Сывă пултăр пирĕн никам çĕнтерейми Ленин—Сталин партийĕ!

Сывă пултăр коммунизмăн çирĕп полководецĕ, пирĕн юратнă, тăван, аслă тата ăслă Сталин!

---

*) Шупашкар хулинчи ĕççыннисен июлĕн 3-мĕшĕнче пулнă митингĕ çинчен çырнă статьяра Чистопольский юлташăн хушамачĕ сиксе юлнă.

Фронта вăйлăн пулăшар!

Шупашкарти Ленин ячĕпе тăракан артельри стахановка Горелова юлташ каланă сăмах

Июнĕн 22-мĕшĕнче фашистла бандисем пирĕн Совет çуртне кĕрсе карĕç. Эпир мирлĕ ĕçпе пурăннă, халĕ пире вăрçа хутшăнтарчĕç. Пирĕн аттесемпе асаттесем пирĕн çĕршыва туртса илме тата пирĕн халăха пусмăр айне тума хăтланнă тăшмансене пурне те çапса аркатнă. Вырăс халăхне никам та пусмăр айне тăвайман. Пирĕн Совет халăхĕ мĕнпур тăшмансене тата захватчиксене çапса аркатма пултарать. Халĕ пирĕн Совет халăхĕ отечественнăй аслă вăрçăна туса пырать. Пирĕн Совет халăхĕ хăйĕн социализмлă тăван çĕршывне сыхлама пĕр харăс тăчĕ. Совет Союзĕнчи рабочисем, работницăсем фашистла вăрă-хурахсен ĕçне хирĕç ĕç тухăçлăхне хăпартнипе, хăйсен ретне çирĕп тытнипе, организованно пулнипе ответлеççĕ. Пирĕн Хĕрлĕ Çара тата Флота мĕн кирлĕ, çавсене пурне те парар! Кашни предприятие тата кашни çурта оборона крепоçĕ туса хурар. Винтовкăпа пеме вĕренер. Фашистла тискер кайăк çине хамăрăн пĕтĕм вăйпа тапăнса, ăна пĕтерсе хурар. Фашистла атăна Совет çĕрне таптама памастпăр!

Пурте пĕр çын пек пулса хамăрăн юратнă, хаклă атте Сталин юлташ тавра пĕтĕçсе тăрар. Эпир çĕнтеретпĕр, Совет çĕрĕ çинчен фашистсене шăлса ывăтатпăр.

Пурте пĕр çын пек пулса тăван çĕршыва сыхлама!

Сталин юлташ чĕннине ответлесе тата лайăхрах ĕçлер. Хĕрарăмсен производствăна каймалла, Хĕрлĕ Çар ретне кайнисен вырăнĕсенче ĕçлемелле, машинăсемпе ĕçлеме вĕренмелле. Совет Союзĕнчи кашни хĕрарăмăн çар ĕçне куллен вĕренмелле, ГСО тата ПВХО значокĕсен нормине памалла.

Эпир, Ленин ячĕпе тăракан артельри работницăсем, пире планпа паракан задание кашни кунах ирттерсе тултаратпăр. Эпĕ кашни кунах нормăна 127 процент тултаратăп. Эпир ĕç тухăçлăхне тата ытларах ӳстерме пултаратпăр. Хулари мĕнпур рабочисемпе работницăсене ĕç тухăçне ӳстерме чĕнетпĕр.

Юлташсем! Пирĕн çирĕп дисциплинăллă, организованно пулмалла. Спекулянтсене, сӳпĕлтисене, сăмах сарса çӳрекенсене хирĕç хаяррăн кĕрешетпĕр.

Хамăрăн сыхăлăха нихăçанхинчен те ытларах ӳстерер!

Германи фашизмĕ выçлăх, чухăнлăх, асаплăх илсе килет. Гитлер Совет Союзĕнчи халăхсен пĕртанлăхне пĕтерессшĕн. Çакă нихăçан та пулас çук!

Сталин юлташ çĕнтерĕве кĕрешсе илмелле тесе каланине пирĕн манма юрамасть. Çĕнтерӳ пирĕнте пулать!

Мĕнпур вăя, пĕлĕве, пуçарулăха — фронта парар, тăшмана çĕмĕрсе тăкар! Кашни предприятие, кашни çурта оборона крепоçĕ туса хурар!

Сывă пултăр аслă Сталин!

Тăван çĕршывшăн пурнăçа пама хатĕр

Шупашкарти поликлиникăри врач Ефимова юлташăн сăмахĕ

Юлташсем! Рабочисем, колхозниксем тата Совет интеллигенцийĕ!

Германин юна ăмсанакан фашистсен ушкăнĕ Совет çĕрĕ çине вăрçăпа килсе тапăнчĕ. Хăйсен халăхне тата ытти халăхсене пусмăрланă фашистла варварсен ушкăнĕ — ирĕклĕхĕн тата прогресăн тăшманĕ миршĕн тăракан Совет Союзне хирĕç поход пуçарса ячĕ. Вĕсем юн ĕçме ăмсанаççĕ, нумай миллионлă Совет халăхне пусмăрлассшăн, культура тата цивилизаци енĕпе малта пыракан çĕршыва пĕтерсе тăкасшăн. Анчах вăл нихăçан та пулас çук!

Нумай миллионлă Совет халăхĕ, геройсен халăхĕ, пурте пĕр çын пек пулса, хăйĕн социализмлă тăван çĕршывне хӳтлеме, хăйĕн телейлĕхне, хăйĕн чыслăхĕпе ирĕклĕхне хӳтлеме çĕкленчĕ.

Эпир пĕлетпĕр, тăшман вăрçăна чылайранпа хатĕрленнĕ, вăл вăйлă, ултавлă, чее. Эпир çав ирсĕре хирĕç хаяррăн кĕрешмелле. Хальхи хаяр вăхăтра эпир, Шупашкар хулинчи Совет интеллигенцийĕ, мĕнпур ученăйсемпе, хамăр халăхпа пĕрле, большевикла партине, Совет правительствине, аслă Сталина парăнни çинчен, тăван çĕршывшăн культурăпа наукăн хаяр тăшманĕсене — фашистла варварсене çĕмĕрсе тăкма хамăр вăя тата пĕлӳлĕхе, кирлĕ пулсан пурнăçа та пама хатĕр тăни çинчен шантарса калатпăр.

Пирĕн чи лайăх юлташсем малтанхи кунсенчех фронта кайрĕç. Вĕсен ĕçĕсене кунта юлнă юлташсем тивĕçлипе, кăтартуллăн туса пыраççĕ. Хулари мĕнпур медицина работникĕсем хăйсене мобилизациленнĕ тесе шутлаççĕ тата вĕсем мухтавлă Хĕрлĕ Çар ретне тăма хатĕр.

Хулари учительсем çар ĕçне тăрăшса вĕренеççĕ. Чăвашсен ялхуçалăх институтĕнчи тата ытти вĕренӳ заведенисенчи профессорсемпе преподавательсен составĕ каникул вăхăтĕнче уборкăна хатĕрленме тата ăнса пулакан тырпула пуçтарса кĕме республикăри колхозсене кайма йышăннă. Çине тăрса, тӳрĕ кăмăлпа ĕçлекенсем кашни предприятинче, учрежденинче, колхозра пур.

Шупашкар хулинчи интеллигенци хамăрăн тыла çирĕплетессишĕн хăйĕн мĕнпур вăйĕпе пĕлӳлĕхне тăван çĕршыва парса, чĕререн тăрăшса ĕçлет, ĕççыннисене сывлăшран килсе тапăннинчен сыхланма, санитари дружинисене вĕрентсе хатĕрлет. Кунпа пĕрлех Хĕрлĕ Çар боецĕсен пурнăçне çăлса хăварма донорсем хатĕрлет.

Эпир хулари мĕнпур ĕççыннисене революциллĕ сыхăлăха, организациллĕхе вăйлатма, çирĕп дисциплинăллă пулма, ултавлă тăшмана çĕнтерме Хĕрлĕ Çара, Тинĕс-Çар Флотне, сталинла сокол-летчиксене пур майсемпе тата пĕлӳлĕхпе пулăшма чĕнетпĕр.

Сывă пултăр пирĕн мухтавлă Хĕрлĕ Çар!

Сывă пултăр пĕтĕм тĕнчери ĕççыннисен çулпуçĕ аслă Сталин!

Ĕççыннисем партипе правительство тавра, Сталин юлташ тавра пĕтĕçнине кăтартса параççĕ

КАНАШ. Оборонăн Государственнăй Комитет Председателĕ И. В. Сталин юлташ радио тăрăх чĕнсе каланине районри предприятисем, колхозсем практикăллă ĕçпе ответлеççĕ. Пур çĕрте те нумай çынлă митингсем пулса иртеççĕ. Çав митингсенче рабочисемпе работницăсем, служащисем, интеллигенци тата колхозниксемпе колхозницăсем тăшмана çĕмĕрсе тăкма Ленин—Сталин партийĕ тавра, Совет правительстви тавра нихăçанхинчен таччăн пĕтĕçсе тăнине, тăван çĕршыва тăшманран хӳтлесе хăварма яланах хатĕр тăнине кăтартса параççĕ.

Районри предприятисемпе артельсем пысăк тухăçлăх кăтартса ĕçлеççĕ. Колхозсем государство умĕнчи обязательствăсене срокчен тултарса, тăшмана хăвăртрах çĕмĕрсе тăкма Хĕрлĕ Çара пулăшаççĕ. Хальхи вăхăтра 49 колхозра государствăна тĕштырă тăратаççĕ. Çак кунсенче Киров ячĕпе тăракан колхоз 200 центнер, Шмидт ячĕпе тăракан колхоз 152 центнер, «Красное пламя» колхоз 100 центнер, «Красная Армия» колхоз 128 центнер тĕштырă панă.

«Хĕрлĕ хĕм» колхоз членĕсем сум сумлаççĕ, государство валли вăрман хатĕрлеççĕ. Шелттемри «Красная звезда» колхозăн кăçал государствăна 4.470 литр сĕт памалла пулнă пулсан, 5 пин литр ытларах панă.

Канашри аш-какай комбинатĕнче ĕçлекенсен митингĕ йышăннă резолюцире:

— Эпир хамăра мобилизациленнĕ тесе шутлатпăр. Эпир тăван çĕршывшăн пурнăçа шеллемесĕр ĕçлеме пулатпăр. Çĕнтерӳ тăвас тесе, хамăрăн мĕнпур вăя оборона ĕçне пăхăнтармалла тăватпăр, тенĕ.

Аш-какай комбинатĕнче ĕçлекенсен митингĕнче тухса сăмах калакансем партипе правительство чĕнсенех фронта кайма хатĕр тăнине пĕлтернĕ.

Хĕрарăмсем фронта каякан арçынсем вырăнĕнче хăйсен пултарулăхĕсене кăтартса ĕçлеççĕ. Машинно-тракторнăй станцинче трактористсем вырăнне сакăр хĕрарăм ĕçе тытăннă. Вĕсем комбайнсемпе молотилкăсене юсаса хатĕрлес ĕçе активлăн хутшăнаççĕ.

Ф. АНТОНОВ.

ВКП(б) Канаш райкомĕн секретарĕ.

Ҫӗлен пек ирсӗррӗн фашизм шӑвать. Пул тимлӗ! Сыхла эс Тӑван ҫӗршыва!

☆ ★ ☆

Тӑван ҫӗршыв патриоткисем

ЭЛӖК. Акӑ пӗр заявлени: «Эпӗ иртнӗ хӗлте военкоматра техничкӑра ӗҫленӗ чухне производствӑран уйӑрӑлмасӑр Элӗк МТС ҫумӗнчи трактористсен курсӗнче вӗрентӗм. Юлашки вӑхӑтра килтех пурӑнмалла пулчӗ. Манӑн халӗ, урса кайнӑ фашистсем тӑван ҫӗршыв ҫине тапӑннӑ чухне, пӗтӗм вӑйран Хӗрлӗ Ҫар валли, Флот валли ӗҫлес килет. Тылра тӑрӑшса ӗҫлени фронта ҫирӗплетет. Эпӗ фронта кайнӑ арҫын трактористсем вырӑнне юлас тетӗп. Манӑн упӑшка, Николаев, фронтра тӑшманпа ҫапӑҫать. Кӗреш, эс упӑшкам, ҫапса аркат урнӑ йытӑна. Эпӗ кунта, тылра, Хӗрлӗ Ҫарпа Тинӗс Ҫар Флотне пулӑшассишӗн пӗтӗм вӑйран тӑрӑшса ӗҫлеме пулатӑп.

Эпӗ—комсомолка, комсомол чысне ҫирӗп тытса пырӑп. Ульяна Никитина».

Ҫакӑн пек заявленисем МТС директорне тӑтӑшах пырса тӑраҫҫӗ. Вӗсенче хӗрарӑмсем хӑйсене трактор ӗҫне вӗрентме ыйтаҫҫӗ. Ку вӑхӑт тӗлне хӗлле производствӑран уйӑрӑлмасӑр трактористсен курсӗнче вӗреннӗ хӗрарӑмсенчен 7 ҫын трактористка, 17 ҫын плугарь пулса ӗҫлеҫҫӗ. Плугарьсем ҫав вӑхӑтрах трактор ӗҫне вӗренсе пыраҫҫӗ.

Ҫавӑн пекех МТС кивӗ кадрӗсем тепӗр хут малтанхи ӗҫе таврӑнаҫҫӗ. Федора Лукина икӗ ҫул каялла комбайнер пулнӑ, халӗ вӑл тепӗр хут ҫав ӗҫе илме ыйтса заявлени панӑ. Ана ӗҫе илнӗ. Халӗ вӑл комбайнсене юсанӑ ҫӗрте ӗҫлет.

И. МОСЕЕВ.

Хӗрарӑмсем тӑрӑшса ӗҫлеҫҫӗ

СЕНТЕР. Тепте ялсовет исполкомӗн председателӗ Алексеев юлташ фронта кайнӑ хыҫҫӑн ун вырӑнне А. Ефремова юлташ ӗҫлеме тытӑнчӗ. Вӑл хӑйӗн ӗҫне начар мар туса пырать. Ялсоветӗпе ҫӗнӗ заема 7115 тенкӗ сарнӑ пулсан, паянхи кун тӗлне укҫине 6.550 тенкӗ пухса ҫитернӗ. Ялсоветне кӗрекен «1-ое Мая» тата «Будильник» колхозсем уборкӑна аван хатӗрленеҫҫӗ. Ялхуҫалӑх машинисемпе ытти инвентарьсем ӗҫлеме тухма хатӗр.

«Будильник» колхозра Саламгов юлташ фронта кайнӑ хыҫҫӑн, унӑн арӑмӗ В. Саламгова тӑрӑшса ӗҫлет. Вӑл ҫум ҫумланӑ ҫӗрте нормӑна 120 процент тултарса пырать. Ҫавнашкалах фронта кайнӑ Алексеев юлташ арӑмӗ Т. Алексеева колхоз производствинче начар мар ӗҫлет.

Районӗпе ултӑ колхозра кӑҫалхи ҫулшӑн государствӑна тӗштырӑ тӑратаҫҫӗ. Кашмашри «Свобода», Хачӑкри «Коминтерн» тата Ильинка ялсоветне кӗрекен «Хлебороб» колхозсем государствӑна 25-шер центнер тӗштырӑ панӑ.

П. ЯРГУНЬКИН.

Эстони халӑхӗ фашизма хирӗҫ кӗрешме ҫӗкленсе тӑчӗ

ТАЛЛИН, июлӗн 1-мӗш. (ТАСС). Пӗтӗм Эстони халӑхӗ юнлӑ фашизма хирӗҫ кӗрешме ҫӗкленсе тӑчӗ. Республикӑри фабрикӑсемпе заводсенче рабочисем производствӑллӑ заданисене тултарассишӗн тата ирттерсе тултарассишӗн вунӑ хут ытларах вӑй хурса кӗрешеҫҫӗ.

Кингисепп ячӗпе тӑракан комбинатри рабочисемпе служащисем ӗҫ тухӑҫлӑхне ҫине тӑрсах хӑпартса пыраҫҫӗ. Фашизма хирӗҫ пыракан отечественнӑй аслӑ вӑрҫӑ пуҫланнӑ хыҫҫӑн пирвайхи кунсенчех вӗсем, рационализаторла сӗнӳсене анлӑн ӗҫе кӗртсе пырса, нормӑсене икшер хут иртерсе тултарнӑ. Комбинатра ӗҫлеме вуншар хӗрарӑмсем кӗнӗ, Хӗрлӗ Ҫар речӗсене кайнӑ арҫынсен вырӑнне тӑрса, вӗсем специальноҫсене хӑвӑрт вӗренсе алла илнӗ.

Шоколад тӑвакан «Каве» фабрикӑри рабочисемпе работницӑсем производствӑллӑ программӑна тӑтӑшах иртерсе тултараҫҫӗ. Фабрика иккӗмӗш квартал планне те иртерсе тултарнӑ. Работница Ида Трауриг, карамель отделенийӗнче ӗҫлекенскер, чаплӑ ҫитӗнӳсем тунӑ.

— Эпӗ, пӗтӗм Эстони халӑхӗ пекех, татах та ытларах вӑй хурса ӗҫлӗп,— тет Трауриг юлташ. — Фашистла варварсене хирӗҫ пыракан кӗрешӳре хамӑн социализмлӑ тӑван ҫӗршыва пулӑшас тесе, пӗтӗм вӑя паратӑп.

Колхозниксем ир пуҫласа каҫчен хӗрӳллӗ ӗҫре

ВӐРМАР, июлӗн 2-мӗш. (**Телефон тӑрӑх**). Колхозсенче тырпулсене лайӑх пӑхса ӳстерес тата уборкӑна хатӗрленес тӗлӗшпе социализмлӑ ӑмӑрту анлӑн сарӑлса пырать. «Красная Кубня» колхоз членӗсем нумай ҫул хушши ӳсекен курӑксемпе ҫуртрисем ҫинчи ҫумкурӑксене ҫумласа тасатнӑ. Халӗ ҫӗрулми тата тымар-ҫимӗҫ ҫинчи ҫумкурӑксене ҫумлаҫҫӗ. Колхозри агротехник Архипов юлташ бригадӑсемпе звеносен ӗҫне конкретлӑ ертсе пырать.

Тырпулсем лайӑх ӳсеҫҫӗ. 8 гектар ҫине акнӑ «Виктория» сортлӑ пӑрҫа вӑйлӑ ешӗрет, вӑл чечеке ларма тытӑннӑ. Кунта пӗр ӗҫ те кая юлса пымасть. Жнейкӑсене, урапасене тата кӳлмелли ытти таврашсене пӗтӗмпех юсанӑ. Обществӑллӑ выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетес ӗҫе те кӑтартуллӑ организациленӗ. Ҫакна май ҫӗнӗ строительствӑсем сарӑлса пыраҫҫӗ. Ҫак кунсенче сысна тата сурӑх витисем, 30 пуҫ тӑмаллӑх лаша вити тума тытӑнчӗҫ.

«Красная Кубня» колхоз «Большевик» колхозпа ӑмӑртса ӗҫлет. Ӑмӑртура нихӑшӗ те пӗр-пӗринчен юласшӑн мар. «Большевик» колхозра та ҫуртыррисем ҫинчи ҫумкурӑксене ҫумласа пӗтерчӗҫ. Ӗнер кунта ҫум ҫумланӑ ҫӗрте 400 колхозник ытла ӗҫлерӗ. Колхозниксем ӗҫе ирех тухса, ҫӗрле тин киле таврӑнчӗҫ. Ӗҫри хаваслӑх пысӑк.

Кабаков юлташ ертсе пыракан бригада 43 пин кирпӗч ҫапса хатӗрленӗ. Строительство бригадинчи колхозниксем сысна тата сурӑх витисем тӑваҫҫӗ.

«Новые Шептаки» колхозра тырпул хумалли складсене юсаса хатӗрленӗ. Уборкӑра кирлӗ ялхуҫалӑх машинисене ремонт тӑвасси хӗрӳллӗ пырать. Рыдвансем 12 штука, бестаркӑсем 6 штука тунӑ. Колхоз председателӗ Черемисов юлташ пур ӗҫе те пӗлсе йӗркелет, лайӑх ертсе пырать.

Тырпулсем ҫинчи ҫумкурӑксене ҫумлас, уборкӑна хатӗрленес тӗлӗшпе «Арапуҫ», «Парижская Коммуна», «Новая жизнь», «Красный мурат» колхозсем те кӑтартуллӑ ӗҫлеҫҫӗ.

Г. ФЕДОРОВ.

Райҫӗрӗҫ пайӗн заведующийӗ.

Килхуҫи хӗрарӑмӗсем трактор рулӗ умӗнче

КУВАКИНО. Машинно-тракторнӑй станцинчи трактористсенчен темиҫе ҫын фронта тухса карӗҫ. Анчах тракторсем чарӑнса тӑмаҫҫӗ. Трактора вӗреннӗ, е унпа ӗҫленӗ, анчах та халӗ килхуҫи хӗрарӑмӗ пулса ӗҫлекенсем Чижова, А. Мингалева, Т. Ковлягина, А. Гусева, Н. Улитина тата ыттисем—пурӗ 25 ҫын, трактор ҫинче ӗҫлеме килӗшрӗҫ.

— Эпӗ 50 ҫул тултаратӑп, анчах та тракторпа ӗҫлеме эпӗ пӗрре те хӑрамастӑп. Эпӗ ӗҫ нормине тултарассишӗн тата иртерсе тултарассишӗн пӗтӗм вӑя хурса ӗҫлеме пулатӑп. Эпир пулӑшнипе колхозсем ялхуҫалӑх ӗҫӗсене ӑнӑҫлӑн туса пыма пултараҫҫӗ,—тет Улитина юлташ.

Санитари ӗҫне вӗренеҫҫӗ

ИШЛЕИ. Совет Союзӗ ҫине ултавлӑ майпа вӑрӑ-хурахла килсе тапӑннӑ фашизма хирӗҫ ответлесе, районра ҫар ӗҫне пикенсе вӗренме тытӑнчӗҫ.

Район центрӗнче медсестрасен курсне организацилерӗҫ. Унта хӗрачасем пурӗ 30 ҫын вӗренеҫҫӗ.

А. МИХАЙЛОВ.

Шетмӗпуҫ ялсоветне кӗрекен колхозсенчи хӗрачасем санитарипе оборона ӗҫне вӗренме 10 кунлӑх курс организациленӗ. Курса «Ҫӗнӗ хунав», «Звезда» тата Киров ячӗпе тӑракан колхозсенчен пурӗ 15 хӗрача ҫӳрет.

Ф. ТУРХАНКАЙ.

СЕНТЕР. ВЛКСМ райкомӗ медсестрасен 20 кунлӑх курсне организациленӗ. Унта 44 хӗрача вӗренет. Вӗсем пурте комсомолкӑсем.

Медсестрасен курсне врач-комсомолка Раиса Семеновна Сергеева ертсе пырать.

ИСАЕВ.

СМЕТЕМ с лица земли фашистских варваров!

Н. Долгоруков художникӑн ӳкерчӗкӗ. («Искусство» издательстви кӑларнӑ плакатран тунӑ репродукци).

Гитлера вилӗм кӗтет

ЕТӖРНЕ. Чечекленсе ӳссе пыракан Совет Союзӗ ҫине фашистла Германия вӑрҫӑпа тапӑнни ӗҫҫыннисене вӗҫӗмсӗр тарӑхтарчӗ. Рабочисемпе колхозниксем, совет интеллигенцийӗ урса кайнӑ тӑшмана—Германи фашисчӗсене тӗппипех ҫапса аркатма, Хӗрлӗ Ҫарпа Тинӗс-Ҫар Флотне, Хӗрлӗ авиацине пулӑшма яланах хатӗр тӑнине кӑтартса параҫҫӗ. Гитлеровецсен—фашистла урнӑ йытӑсен киревсӗр ӗҫне хирӗҫ паттӑррӑн ҫапӑҫакан хамӑрӑн мухтавлӑ Хӗрлӗ Ҫара колхозниксем колхоз производствинче стахановла ӗҫленипе, государство умӗнчи обязательствӑсене срокчен тултарнипе ответлеҫҫӗ.

Кӑташри «Пионер» колхозра тырпула уйхиртен кӗске срокра, пӗр тӑкаксӑр пухса кӗме тимлӗн хатӗрленеҫҫӗ. Ялхуҫалӑх машинисене юсама тытӑннӑ. Икӗ жнейка, молотилка, пилӗк сеялка, триер юсанӑ. Машинӑсемпе ӗҫлеме опытлӑ ҫынсене уйӑрнӑ.

Колхозри строительство тата ҫулйӗр бригадисем хӑйсен ӗҫне тивӗҫлипе туса пыраҫҫӗ. Фермӑри работниксем пысӑк тухӑҫлӑхпа ӗҫлеҫҫӗ. Дояркӑсем А. Иванова, М. Иванова, А. Трофимова юлташсем сӗт суса илес тӗлӗшпе панӑ ҫулталӑкри планлӑ заданине сакӑр уйӑх хушшинче тултарма обязательство илнӗ. Обязательство пурнӑҫа кӗрсех пырать. Сӗт суса илме пӑхнӑ плана кашни уйӑхрах иртерсе тултараҫҫӗ.

Колхоз государствӑна сӗт-ҫу, аш-какай, ҫӑм, ҫӑмарта памалли плана тултарнӑ. Колхозниксем те хӑйсен умӗнчи обязательствӑсене тултарса пыраҫҫӗ. К. Павлов юлташ хӑй Хӗрлӗ Ҫар ретне каяс умӗн ҫӗнӗ заем укҫине 100 тенкӗ тӳлесе хӑварчӗ. Ҫавӑн пекех С. Данилов, Р. Игнатьев, П. Степанов юлташсем те Хӗрлӗ Ҫар ретне каяс умӗн государство умӗнчи обязательствӑсене пӗтӗмпех парса татрӗҫ. Комсомолец С. Пугачев, ҫӗнӗ заем укҫине тӳлесе татнӑ хыҫҫӑнах, аванс шучӗпе ялхуҫалӑх налогӗ, страховка укҫисене тӳлерӗ. 70 хуҫалӑха яхӑн государствӑна ҫӑмарта тата 67 хуҫалӑх аш-какай парса татнӑ.

Колхозри допризывниксем урса кайнӑ тӑшмансен ирсӗр ӗҫне призыва тимлӗн хатӗрленнипе ответлеҫҫӗ. Вӗсем призыва кӗме паян тесен паянах хатӗр. Пурте сывӑ, таса, туллимар вӑтам шкулсенчен вӗренсе тухнӑ вӗсем. Кашниех 2—3-шер оборона значокӗ илнӗ. М. Степанов, И. Дмитриев, М. Васильев допризывниксем колхоз производствинче тӑрӑшса ӗҫлеҫҫӗ. М. Шкурин колхозри кассир-учетчик. Вӑл учет ӗҫне лайӑх йӗркелесе пырать.

— Фашизм — тӗнчери чи ирсӗр ят, тӑшман, хура ҫӑхан. Ҫавсем ӗнтӗ пирӗн кунран кун чечекленсе пыракан социализмлӑ тӑван ҫӗршыв ҫине вӑрӑхурахла килсе тапӑнчӗҫ. Анчах вӗсем хӑйсене валли вилӗм шыраҫҫӗ. Гитлера вилӗм кӗтет,—тет комсомолец Иванов юлташ, хӑй паян-ыранах Хӗрлӗ Ҫар ретне тӑрса тӑшманпа хаяррӑн та паттӑррӑн ҫапӑҫма хатӗр пулнине пӗлтерсе.

«Комбайн», «Сура» тата Пушнарти Мичурин ячӗпе тӑракан, Алексеевкӑри «Хӗрлӗ ҫӑлтӑр» колхозсенчи колхозниксем те фашистла бандӑсен тискер те киревсӗр ӗҫне ответлесе, колхоз производствинче ҫӗнӗ ҫӗкленӳпе ӗҫлеҫҫӗ, государство умӗнчи парӑмсене срокчен парса татаҫҫӗ.

Н. ЦВЕТКОВ.

Нихӑҫанхинчен те лайӑхрах

Пӗрремӗш номерлӗ цехри рабочисем кӑнтӑрлахи апата тухрӗҫ. Пурин те хастарлӑ шухӑш-кӑмӑл—лайӑхран та лайӑхрах ӗҫлес, тӑшмана ҫапса аркатма паттӑр Хӗрлӗ Ҫара пулӑшас.

Пушӑ вӑхӑтпа усӑ курса, бригадир Семен Чимров юлташ васкаса конторӑна пычӗ.

— Ӗнер эпир плана мӗн чухлӗ тултарнӑ-ши?—ыйтрӗ вӑл учетчица патне пырса.

— Начарах мар. Санӑн бригада ӗнер пӗр кунхи задание 313 процент тултарнӑ,—терӗ учетчица.

— Василий Ширяев бригади мӗн чухлӗ?

— 308 процент!

Ҫак вӑхӑтрах конторӑна цехри ытти бригадирсемпе мастерсем те килчӗҫ. Пурте вӗсем хӑйсен ӗҫ результачӗсене пӗлесшӗн.

— Лайӑхрах, тухӑҫлӑрах ӗҫлес килет. Ӗнерхи ҫитӗнӳ вӑл виҫе мар. Паян эпир татах та лайӑхрах результат тума пултаратпӑр,—тет комсомолец Чимров юлташ.

Рабочисемпе работницӑсем столовӑйсенче апат ҫисе ларнӑ вӑхӑтрах ҫӗнӗ хыпарсене итлеҫҫӗ. Старший пилостав коммунист Бирюков юлташ халь анчах илнӗ хаҫатсем ҫинчен фронтри хыпарсене пӗлтерет.

— Тӑшмана эпир ҫӗнтеретпӗрех. Ҫӗнтерӳ пирӗнте пулать. Пирӗн задача — производствӑра нихҫанхинчен те лайӑхрах ӗҫлесси. Мӗн чухлӗ лайӑхрах ӗҫлетпӗр, ҫавӑн чухлӗ эпир хамӑрӑн Хӗрлӗ Ҫара ҫӗнтерӳ тума ытларах пулӑшатпӑр,—вӗҫлет хӑйӗн сӑмахне Бирюков юлташ.

Кану вӑхӑчӗ пӗтет. Каллех производствӑра хастарлӑ ӗҫ пуҫланать. Кашни рама, станок патӗнче ӗҫлекен рабочин алли витӗр вӗҫӗмсӗр детальсем тухса тӑраҫҫӗ. Машина пӗрре те пушӑ ҫаврӑнмасть. Станоксемпе агрегатсем туллин ӗҫлеҫҫӗ.

Цеха технорук Миронов юлташ пырать. Вӑл мастерсенчен, рабочисенчен ӗҫ мӗнле пыни ҫинчен ыйтса пӗлет.

— Пурте йӗркеллех!—илтӗнет сасӑ.

* * *

Древкомбинатри пӗрремӗш номерлӗ цех (начальникӗ Прокопьев юлташ) кӑҫалхи ҫурҫул планне 20 кун малтан тултарнӑ. Коллектив тунӑ ҫитӗнӳсене ҫирӗплетсех пырать. Юлашки вӑхӑтра нихҫанхинчен те лайӑхрах ӗҫлеҫҫӗ. Июнӗн 24-мӗшӗнче плана 124,5 процент, 25-мӗшӗнче—145,9 процент, 26-мӗшӗнче—148,4 процент, 27-мӗшӗнче—144,9 процент тултарнӑ.

Цехра ӗҫ нормине тултарман рабочисем пӗрре те ҫук. Кашни рабочи, бригада, смена кулленхи плана иртерсе тултарать. Комсомолец Чимров юлташ ертсе пыракан станочниксен бригади плана икӗ хут ытла тултарать. Июнӗн 25-мӗшӗнче ку бригада плана 250 процент тултарнӑ пулсан, 26-мӗшӗнче татах та ытларах—311 процент, 27-мӗшӗнче—313 процент тултарчӗ. Унпа юнашарах реечнӑй станок ҫинче В. Ширяев юлташ бригади ӗҫлет. Вӑл та халь плана ик-виҫ хут иртерсе тултарать. А. Спеков, А. Заикин юлташсен бригадисем те юлашки вӑхӑтра ҫитӗнӳсем туса пыраҫҫӗ. Вӑтамран илсен унта ӗҫлекен рабочисем нормӑна 1,5 хутран кая мар иртерсе тултараҫҫӗ.

Производствӑра хӗрарӑмсен йышӗ пысӑк. Цехра ӗҫлекенсем хушшинче вӗсем 61 процент ытла шутланаҫҫӗ. Вӗсем тӗрлӗ ӗҫре, тӗрлӗ профессипе ӗҫлеҫҫӗ.

— Эпир халь тесен халь арҫынсене улӑштарса, вӗсен вырӑнӗнче ӗҫлеме пултаратпӑр. Пирӗншӗн нимӗнле йывӑрлӑх та ҫук,—теҫҫӗ вӗсем.

Акулина Кудряшова юлташ бригади 6 ҫынран тӑрать. Вӗсем чи ответлӑ ӗҫе тӑваҫҫӗ. Бригада июнӗн 24-мӗшӗнче плана 179 процент, 25-мӗшӗнче 175 процент, 26-мӗшӗнче—170 тата 28-мӗшӗнче—177 процент тултарнӑ. Перасковья Федорова ертсе пыракан станочниксен бригади те ҫавӑн пек паха результатсем кӑтартать.

— Халиччен тунӑ ҫитӗнӳсене ҫителӗклӗ теме ҫук. Пирӗн татах та лайӑхрах ӗҫлемелле. Партипе правительство пирӗнтен, кашнинченех, хамӑр вырӑнта тӳрӗн, пысӑк хастарлӑхпа, организованно ӗҫлеме ыйтаҫҫӗ. Ҫакна пурнӑҫланипе эпир хамӑрӑн паттӑр Хӗрлӗ Ҫара фашистла бандитсене ҫӗмӗрсе тӑкма пулӑшатпӑр,—теҫҫӗ стахановкӑсем.

Ҫак кунсенче цехран чылайӗшӗ Рабочисемпе Хресченсен Хӗрлӗ Ҫар ретне кайрӗҫ. Анчах вӗсем ӗҫленӗ вырӑн пӗр минута та ахаль тӑмарӗ, вӗсен вырӑнне урӑххисем тӑчӗҫ.

Хар. ЛИСИН.

Ҫӗмӗрле. («Чӑваш Коммуни» корр.).

☆ ★ ☆

БОЕВОЙ ЭПИЗОДСЕМ

Противникӑн тинӗсрен антарса хӑварнӑ десантне мӗнле ҫӗмӗрсе тӑкнӑ

Финский заливра утравсем тата пӗчӗк утравсем нумай. Икӗ утрава пӗр-пӗринчен хӗсӗк пролив уйӑрса тӑрать. Пӗрин ҫинче пирӗн войскӑсем, теприн ҫинче — тӑшман.

Пирӗн боецсемпе красноармеецсем боевой службӑна питӗ сыхӑ пулса туса пыраҫҫӗ. Вӗсем тахҫанах, тӑшман мӗн те пулин тума хатӗрленнине сиснӗ. Икӗ кун каялла, пирӗн войскӑсем вырнаҫнӑ вырӑнта, красноармеец формипе тумланнӑ тискер диверсант-разведчике тытнӑ. Вӑл икӗ пистолетпа, Совет укҫипе тата совет документӗсемпе, запас ят тата динамит илсе пынӑ. Диверсант, патша ҫарӗн офицерӗ пулнӑскер пулнӑ, ӑна хуралта тӑракан краснофлотец Корниенко тытнӑ. Тепӗр расра красноармеец Степанов пулеметран персе тӑшман разведчикӗсен мӗнпур группине пӗтерсе тӑкнӑ.

Июнӗн 28-мӗшӗнче каҫхине тӑшмансем утрав ҫинчен кӗтмен ҫӗртенех артиллерирен пеме пуҫланӑ. Снарядсем пирӗн утрав ҫине ҫитмесӗрех, шыв ҫине ӳкнӗ. Яланах хатӗр тӑракан краснофлотецсем, хӑйсен боевой постисене йышӑннӑ, анчах тӑшмансем артиллерирен пенине хирӗҫ ответлемен.

Ҫӗр лӑпкӑ иртнӗ. Тӗлӗнмелле шӑплӑх тӑнӑ. Заливӑн шывӗсем кӑвакӑн курӑннӑ. Анчах та боецсем шӑплӑха ӗненмен. Вӗсем кӑвакӑн курӑнса тӑракан инҫетри вырӑн ҫине питӗ тимлӗн пӑхса асӑрхаса тӑнӑ, утравӑн ҫыран сывӑхӗнчи вӗтлӗхӗсенче лайӑх пытанса тӑшман территорине тӗплӗн асӑрхасах тӑнӑ. Противник утравӗ ҫинче вӑйсене пухнине пирӗн боецсем курсах тӑнӑ.

Июнӗн 29-мӗшӗнче ирхине тӑшман артиллерийӗ тата миномечӗсем ҫӗнӗрен кӗрлеме тытӑннӑ. Залива тӗтӗм хупӑрласа илнӗ. Тӑшман наступлени тума хатӗрленнӗ.

Пирӗн артиллери тӑшман пенине хирӗҫ ответ панӑ. Тӗтӗмлӗ завесӑра шлюпкӑсем курӑннӑ. Шыв хуллен шапӑртатни илтӗннӗ. Краснофлотец Шикунов, чи малтан тӑшмана сиснӗ те, ҫапла пӗлтернӗ:

— Тӳрех, шлюпкӑсем ҫинче противникӑн группи.

Пулеметчик Куленчук, отделени командирӗнчен кӗҫӗн сержант Громовран ыйтнӑ:

— Тӑшмана хирӗҫ пулеметран пеме ирӗк парӑр?

— Приказ памасӑр пеме юрамасть!

Тӑшман ҫывхарса пынӑ. Расстояни кашни минутӑрах кӗскелнӗ. Тӑшмансен пулеметчиксем пеме хатӗрленсе васкани, офицер револьвере алла тытса хӑлаҫланни уҫҫӑнах курӑннӑ.

Противник 100—150 метра ҫывхарсан, пирӗн войскӑсем тӑшман ҫине питӗ вӑйлӑн, аркатса ямаллах пеме тытӑннӑ. Пӗр шлюпка ҫинчен кӑна тӑшман пулемечӗ темиҫе хутчен пеме ӗлкӗрнӗ. Тӑшмансенчен нумайӗшӗ унтах хӑйсене валли вилӗм шатӑкӗ тупнӑ. Хӑшпӗрисене кӑна утрав ҫине анса юлма май килнӗ. Вӗсене кунта хӗҫпӑшалтан шутсӑр вӑйлӑн пенипе кӗтсе илнӗ. Боецсем тӑшмана хирӗҫ рукопашнӑй ҫапӑҫӑва тухнӑ. Еремин юлташ тӗлӗнмелле паттӑрлӑх тата хӑюлӑх кӑтартнӑ. Вӑл виҫӗ белобандита хӗҫпӑшалсӑрлатнӑ. Аманнӑ пулин те Еремин ҫапӑҫма пӑрахман, персе тата штыкпа чиксе тискер тӑшмана ҫӗмӗрсе тӑкнӑ. Кӗҫӗн сержант Решетников, финн белогвардейщинине хирӗҫ иккӗмӗш хут ҫапӑҫура пулаканскер, снайпер винтовкипе пӗр диверсант хыҫҫӑн теприне пӗтернӗ. Вӑл кашнинчех тӗл пенӗ.

Утрав ҫине кӗрсе кайнӑ тӑшмансенчен пӗри те хӗрлӗ воинсенчен ҫӑлӑнса юлайман.

Ҫапла ҫӗмӗрсе тӑкнӑ тӑшман десантне. Нимӗҫпе финн фашисчӗсен диверсийӗ арканса кайнӑ.

Старший лейтенант П. САМСОНОВ.

Кӗҫӗн политрук А. ЕЖОВ.

Ленинград ҫар округӗ.

Танксене ҫӗмӗрекенсем

(„Правда„ хаҫатӑн ятарласа кайнӑ корреспондентӗнчен)

Акӑ виҫҫӗмӗш кун ӗнтӗ Н. юханшывӑн районӗнче пирӗн бомбардировщиксем тӑшманӑн моторизованнӑй тата танковӑй чӑсӗсене ҫӗмӗреҫҫӗ. Вӗсем шӑпах палӑртса хунӑ вӑхӑтра вӗҫе-вӗҫе пыраҫҫӗ, танксене, грузовиксене, мотоциклетсене, броневиксене пӗтере-пӗтере тӑкаҫҫӗ. Фашистсем ҫӳллӗ ҫыран ҫинчен кӗмсӗртете-кӗмсӗртете персе анаҫҫӗ, юханшыв тӗпӗнче хӑйсем валли вилӗм тупаҫҫӗ. Танксем ҫине юханшыв патӗнче кӑна мар, ун патне пымалли вырӑнсенче те бомбӑсем пыра-пыра пӑрахаҫҫӗ.

Тӑшман танкӗсене хирӗҫ ҫавӑн пекех пехотинецсемпе кавалеристсем те кӗрешеҫҫӗ. Кунта халех ӗнтӗ ҫарти ҫӗнӗ професси — танксен истребителӗсем, танксене пӗтерекенсем ҫуралса тухнӑ. Ҫак кунсенче капитан Медведевӑн боецӗсем танксен икӗ ротине стройран кӑларнӑ. Паян кӗҫӗн лейтенант Новиков тата унӑн боецӗсем фашистсен 30 машинине ҫӗмӗрнӗ. Ҫак танксем пехотинецсем ҫине тапӑннӑ, совет боецӗсем хирӗҫ тӑрасса кӗтмен вӗсем. Ҫак кӗрешӳ фашистсемшӗн намӑслӑн вӗҫленнӗ. Танксене пӗтерес ӗҫре пирӗн боецсемпе командирсем нумай пуҫарулӑх, хӑюллӑх, ӑсталӑхпа чеелӗх кӑтартаҫҫӗ.

Пирӗн паттӑр, вӗҫӗ-хӗррисӗр хӑюллӑ совет ҫынни вӑрҫӑн пирвайхи кунӗсенчех тӗлӗнмелле чаплӑ ӗҫсем тӑвать. Сапибо лейтенанта фронт линийӗ патне икӗ обоз илсе пыма хушнӑ. Лейтенант ҫак операцине пурнӑҫа кӗртме тытӑнсан, вӑрмана фашистсен танкӗсем пырса тухнӑ.

Лаша ҫинче ларакан ҫынна танксене хирӗҫ ҫапӑҫма пит лайӑхах мар пулсан та, лейтенант ҫухалса кайман. Лейтенант хӑйӗн тӑван ҫӗршывне хӗрӳллӗн юратать, ҫавӑнпа та вӑл уншӑн кирек мӗнле тӑшманпа та ҫапӑҫма хатӗр. Лейтенант обоза урӑх еннелле турттарса кайма приказ панӑ, хӑй вара лашасем ҫинчен аннӑ боецсемпе пӗрле вӗтлӗх хушшине кӗрсе кайнӑ. Унта вӗсем гранатӑсен ҫыххисем хатӗрленӗ те тӑшман танкӗсене кӗтме пуҫланӑ. Кӗҫӗн сержантсем Петровпа Рафиков та хатӗрленсе тӑнӑ.

Красноармеец Долгов малалла шуса кайнӑ. Вӑл гранатӑсен ҫыххине пуринчен малтан ывӑтнӑ. Танк чӗтренсе илнӗ те чарӑннӑ. Унӑн гусеници татӑлнӑ. Ҫапла майпа обозри боецсем тӑшманӑн 10 танкне стройран кӑларнӑ. Ыттисене пырса ҫитнӗ противотанковӑй орудисем ҫӗмӗрсе тӑкнӑ.

Ҫак корреспонденци вӑхӑтран вӑхӑта ҫыранать. Пирӗн тӗле час-часах тӑшман бомбардировщикӗсем вӗҫе-вӗҫе килеҫҫӗ. Анчах вӗсене пӗлӗтре пирӗн тӗлӗнмелле чаплӑ истребительсем кӗтсе илеҫҫӗ.

О. КУРГАНОВ.

Действующи арми.

«Правда», июлӗн 2-мӗш.

Тӑван ҫӗршыв оборонине тӗреклетме пулӑшатпӑр

СОВЕТСКОЕ. Районри кашни колхозра хӗрӳ ӗҫ пырать. Колхозниксемпе колхозницӑсем тӑван ҫӗршыва, партине тата аслӑ Сталина юратса, чӗререн парӑнса ӗҫлеҫҫӗ. Вӗсем фашистсем пирӗн ҫӗршыв ҫине тапӑннине хирӗҫ ответлесе, тылра — производствӑра пысӑк активлӑхпа, пултарулӑхпа ӗҫлеҫҫӗ. Колхозниксемпе колхозницӑсен пӗр шухӑш—тырпулсене уйран пуҫтарса кӗме ӑнӑҫлӑн хатӗрленсе, ӑна кӑтартуллӑн пуҫтарса кӗртесси, государство умӗнчи обязательствӑсене срокчен тултарасси, ҫавна май тӑшмана хӑвӑрт ҫӗмӗрсе тӑкма Хӗрлӗ Ҫара пулӑшасси.

Хальхи вӑхӑтра районри мӗнпур колхозсем ҫум ҫумлаҫҫӗ, уборкӑна хатӗрленеҫҫӗ, государство умӗнчи обязательствӑсене тултарас тӗлӗшпе ӗҫлеҫҫӗ. Халӗ 50 колхозра 1941 ҫулшӑн государствӑна тӗштырӑ параҫҫӗ. «1-ое Мая» тата «За коммунизм» колхозсем тӗштырӑ, 20 колхоз аш-какай парса татнӑ. Нумай колхозсем сӗт-ҫу, ҫӑмарта обязательствисене срокчен тултараҫҫӗ.

П. НИКИТИН.

ВКП(б) Советски райкомӗн секретарӗ.

Тӑшмана тӗп тӑвар!

Пирӗн телейлӗ тӑван ҫӗршывра пӗтӗм ӗҫҫыннисем пуян та культурӑллӑ пурнӑҫ тӑваҫҫӗ. Совет Союзӗнче пӗтӗм халӑх савӑнӑҫлӑ пурӑнать.

Тискер кайӑк Гитлер хушнипе Германи фашисчӗсем пирӗн ҫине вӑрҫӑпа тапӑнчӗҫ. Фашистла урнӑ йытӑсем пирӗн тӑван ҫӗршыври ӗҫҫыннисен телейлӗ пурнӑҫне аркатасшӑн. Ҫук, пулмасть вӑл! Никам ҫӗнтерейми хӑватлӑ Хӗрлӗ Ҫар нихӑҫан та нимӗнле тӑшмана та парӑнмасть.

Эпӗ, санитарнӑй службӑн командирӗ, тӑван ҫӗршывшӑн пӗр тумлам юн юлмиччен кӗрешме хатӗр.

Рабочисемпе работницӑсем, колхозниксемпе колхозницӑсем, Совет интеллигенцийӗ, эсир производствӑра тата колхоз уйхирӗсенче тӳрӗ кӑмӑлпа тухӑҫлӑн ӗҫлесе пире пулӑшса пырӑр.

Ленин—Сталин партийӗ тата пирӗн ҫулпуҫ аслӑ Сталин тавра татах та таччӑнрах пӗтӗҫсе, тӑшмана тӗппипех пӗтерер!

Ф. ЦВЕТКОВ.

Военнӑй фельдшер.

Америкӑри Пӗрлешӳллӗ Штатсенчи профсоюзсем ССР Союзне пулӑшасшӑн

НЬЮ-ЙОРК, июлӗн 3-мӗш. (ТССС). Кливлендран пӗлтернӗ тӑрӑх, докерсен производствӑллӑ профсоюзсен конгресне кӗрекен вицепредседателӗ Робертсон Совет Союзне пулӑшма чӗнсе сӑмах тухса каланӑ. Робертсон заявленийӗнче ҫапла каланӑ: «Гитлерла фашизма пӗтерессишӗн пыракан кӗрешӳре Совет Союзӗн Америка халӑхӗнчен пур майсемпе те пулӑшу илмелле». Производствӑллӑ профсоюзсен конгресне кӗрекен, штамповщиксен союзӗн пилӗк руководителӗ ҫапла каланӑ: «Демократин мӗнпур тусӗсен пурин те Совет Союзне вӑл гитлеризма хирӗҫ паттӑррӑн кӗрешнӗ чухне пулӑшмалла». Америкӑри Пӗрлешӳллӗ Штатсем Совет Союзне мӗнпур майсемпе пулӑшу памалла тӑвассишӗн тӑрӑшаҫҫӗ.

Смирнов юлташа Иран ютҫӗршыв ӗҫӗсен министерствинче йышӑннӑ

ТЕГЕРАН, июлӗн 3-мӗш. (ТАСС). ССР Союзӗн Иранри посолӗ Смирнов юлташ Тегеран хулине ҫитнӗ, ӑна ӗнер Иран ютҫӗршыв ӗҫӗсен министрӗн ӗҫне тӑваканӗ Амери Джавад йышӑннӑ.

Англи авиаци промышленность министрӗн заявленийӗ

ЛОНДОН, июлӗн 3-мӗш. (ТАСС). Рейтер агентстви ҫапла пӗлтерет: Англи авиаци промышленноҫӗн министрне Мур Бразона общинӑсен палатинче: Совет авиаци промышленноҫне Англи авиацийӗн боевой опычӗпе тата Англи авиаци промышленноҫӗн производствӑллӑ опычӗпе усӑ курма май парас тӗлӗшпе мӗнле ӗҫсем палӑртнӑ, тесе ыйту панӑ. Министр ҫак ыйтӑва майлӑ ответ панӑ тата Российӑна пур майсемпе те пулӑшатпӑр, тесе каланӑ.

Япони премьер-министрӗ Коноэ радио тӑрӑх тухса калани

ТОКИО, июлӗн 2-мӗш. ТАСС). Домей Цусин агентстви ҫапла пӗлтерет: Японии премьер-министрӗ Коноэ ӗнер радио тӑрӑх тухса сӑмах каланӑ. Хӑйӗн сӑмахӗн пуҫламӗшӗнче Коноэ тӗнчери лару-тӑру кашни кун ытларах та ытларах йывӑрланса пынине палӑртнӑ.

Японин тулашри политики ҫинчен Коноэ ҫапла каланӑ: «тӗнчере пулма пултаракан мӗнле улшӑнусенче те Японин хӑйӗн ҫулӗпе каймалла. Унӑн хӑйӗн ӗҫне нихӑҫан та ултавлӑ шухӑшпа тӑвакан хӑшпӗр ҫӗршывсен ӗҫӗсем тӑрӑх туса пымалла мар. Юлашкинчен Коноэ хальхи лару-тӑрура Япония хӑйӗн вӑйӗ тата хӑйӗн нацилӗ ресурсисем ҫине кӑна шанса тӑрать, тесе каланӑ.

Финлянди консулӗ отставкӑна тухнӑ

НЬЮ-ЙОРК, июлӗн 2-мӗш. (ТАСС). Юнайтед пресс агентстви Манагуаран (Никарагура) пӗлтернӗ тӑрӑх, Финлянди консулӗ Сенгельман отставкӑна тухнӑ. Вӑл Финлянди Германипе тусла пулнипе килӗшмен пирки протест парса отставкӑна тухнӑ.

Ван Цзин-вей правительствине Германипе Итали йышӑннӑ

ТОКИО, июлӗн 2-мӗш. (ТАСС). Домей Цусин агентстви ҫапла пӗлтерет: Японии хаҫачӗсем Ван Цзин-вейӑн Нанкинри правительствине Германия тата Италия йышӑнни ҫинчен пӗлтернине пичетлесе кӑларнӑ.

Китай Германипе тата Италипе дипломатиллӗ ҫыхӑну тытма пӑрахнӑ

НЬЮ-ЙОРК, июлӗн 3-мӗш. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентствин Чунцинри корреспонденчӗ ҫапла пӗлтерет: Китай Германипе тата Италипе дипломатиллӗ ҫыхӑну тытма пӑрахнӑ.

ЧУНЦИН, июлӗн 2-мӗш. (ТАСС). Китайри мӗнпур хаҫатсем ютҫӗршыв ӗҫӗсен министрӗ Го Тай-ци Китайӑн Берлинри посолне тата Римри поверенӑйне каялла чӗнсе илесси ҫинчен панӑ распоряженине пичетлесе кӑларнӑ.

Норвегире

СТОКГОЛЬМ, июлӗн 2-мӗш. (ТАСС). «Свенска дагбладет» агентствин корреспонденчӗ ҫапла пӗлтерет: Осло хулинче врачсен забастовки халӗ те пырать. Бастовка тӑвакан врачсем вырӑнне урӑх врачсем тупма хӑтланни ахалех пӗтет. Забастовкӑна фашистла влаҫсен террорне хирӗҫ тӑваҫҫӗ, вӑл кашни кунах сарӑлса пырать.

СТОКГОЛЬМ, июлӗн 2-мӗш. (ТАСС). «Свенска дагбладет» хаҫат ҫырса пӗлтернӗ тӑрӑх, Норвегире рабочисене вӑрман хатӗрлеме ирӗксӗрлесе илсе кайнӑ пирки нумай предприятисем ӗҫлеме чарӑннӑ.

Фашистла захватчиксене хирӗҫ кӗрешнӗ ҫӗрте Хӗрлӗ Ҫарӑн хӑюллӑхӗпе геройлӑхӗ ҫинчен ютҫӗршывсенчи хаҫатсем мӗн ҫыраҫҫӗ

СТОКГОЛЬМ, июлӗн 2-мӗш. (ТАСС). Швецири хаҫатсем хӗвелтухӑҫри фронтра ҫапӑҫусем пит хаярран пынипе паллӑ пулса тӑраҫҫӗ, тесе ҫыраҫҫӗ. Красноармеецсем, тесе ҫыраҫҫӗ хаҫатсем, ҫавтери ҫине тӑрса ҫапӑҫаҫҫӗ. Уйрӑмӑнах вырӑссен йывӑр артиллерийӗ лайӑх, вӑл отлично перет тата унӑн лайӑх снарядсем пур.

Информаци бюровӗ Буллье ҫапла пӗлтерет: Берлинри ҫар ҫыннисен ирӗксӗрех ҫакна йышӑнма тивет: красноармеецсем ҫапӑҫусенче тӗлӗнмелле хӑюллӑх тата паттӑрлӑх кӑтартаҫҫӗ. Донесенисем кӑтартса панӑ тӑрӑх, Хӗрлӗ Ҫар чаҫӗсем, противник йышӗ вӗсеннинчен чылаях пысӑк пулнӑ чухне те, калама ҫук вӑйлӑн ҫапӑҫаҫҫӗ. Хӗрлӗ Ҫар боецӗсем чи йывӑр обстановкӑра та парӑнмаҫҫӗ, вӗсем юлашки патрон юлмиччӗнех ҫапӑҫаҫҫӗ.

ЛОНДОН, июлӗн 3-мӗш. (ТАСС). «Дейли экспресс» хаҫат умстатьяра ҫапла ҫырать: красноармеецсем лайӑх ҫапӑҫаҫҫӗ. Вӗсем вӑрҫӑ ӗҫӗсене чеелӗхпе, противникшӑн кӗтмен ҫӗртен туса пыраҫҫӗ. Сӑмахран, пӗр юханшыв патӗнчи ҫапӑҫу вӑхӑтӗнче вӗсем противника юханшывӑн тепӗр енне каҫма май панӑ. Нимӗҫсем: ку вырӑна сыхласа тӑракан ҫук, тесе шутланӑ. Анчах та красноармеецсем сасартӑк пит вӑйлӑн пеме пуҫланӑ, противника пӗтерсе тӑкнӑ.

ТОКИО, июлӗн 3-мӗш. (ТАСС). «Джапан таймс энд Адвертайзер» хаҫат фронтри военнӑй корреспондент ҫырунне пичетлесе кӑларнӑ, вӑл корреспондент Германи войскисемпе пӗрле ҫӳрет. Вӑл: Совет салтакӗсем вилӗмрен хӑрамаҫҫӗ. Йывӑр аманнисем те ҫапӑҫма пӑрахмаҫҫӗ, тесе ҫырать.

Тепӗр военнӑй корреспондент ҫапла ҫырать: вырӑссем тӗлӗнмелле паттӑррӑн ҫапӑҫаҫҫӗ. Куракан ҫынсем каланӑ тӑрӑх, вӗсем противник танкӗсене сывӑха яраҫҫӗ. Танксем сывӑхарах пырса ҫитсен вара артиллерирен вӑйлӑн пеме пуҫлаҫҫӗ, хӑйсем ҫине пулеметсенчен пенине те пӑхмаҫҫӗ. Хӑюллӑх енчен совет салтакӗсем хӗвеланӑҫри салтаксенчен малта тӑраҫҫӗ. Вырӑссем вырӑнсемпе пит ӑстан усӑ курма пӗлеҫҫӗ тата противникӑн наступлени туса пыракан малти вӑйӗсене оборона линийӗ урлӑ каҫарса, кайран вара вӗсем ҫине хӗреслӗ майпа перес тактикӑпа усӑ кураҫҫӗ.

«Асахи» хаҫат ҫакӑн пек пӗлтерӳ парать, унта Хӗрлӗ Ҫарӑн ҫапӑҫури пултарулӑхӗ ҫинчен военнӑй корреспондентсем хӑйсен шухӑшӗсене каласа панисене кӑтартнӑ. Вӗсем пурте: красноармеецсем пит тӳсӗмлӗ пулнипе тата ҫине тӑрса кӗрешнипе палӑрса тӑраҫҫӗ тесе пӗлтереҫҫӗ. Красноармеецсем, тесе ҫырать пӗр корреспондент, нимӗнле обстоятельствӑсенче те парӑнса тыткӑна лекмеҫҫӗ, вӗсем мӗн юлашки мускул ӗҫлеме чарӑниччченех противника хирӗҫ тӑраҫҫӗ. Вӗсене пачах урӑх йышши ҫынсем тесе шутлаҫҫӗ. Калас пулать, ҫакӑн пек хӑюллӑ та паттӑр противникпа Германи ҫарӗ пӗррремӗш хут тӗл пулать-ха.

БЕРН, июлӗн 3-мӗш. (ТАСС). Швейцарири «Националь цейтунг» хаҫат ҫапӑҫура Хӗрлӗ Ҫар боецӗсем тӗлӗнмелле хӑюллӑхпа мастерлӑх кӑтартнине паллӑ тӑвать. Вӗсем, тесе ҫырать хаҫат, укрепленисем, траншейӑсем тата ҫӗр айӗнчи коммуникацисем тӑвас ҫӗрте хӑйсен пултарулӑхӗсене кӑтартрӗҫ. Вырӑссем час-часах засада тӑвас тактикӑпа усӑ кураҫҫӗ. Ҫакӑ вӑл акӑ мӗнре: противник чаҫӗсен наступлени туса пыракан пӗррремӗш отрячӗсене оборонӑн пӗррремӗшпе иккӗмӗш линийӗ хушшипе кӗртсе яраҫҫӗ, ҫакӑн хыҫҫӑн вара хӗреслӗ майпа пеме пуҫлаҫҫӗ. Ҫапӑҫусем пур ҫӗрте те хаярран пыраҫҫӗ. Вырӑссен сывлӑшҫар вӑйӗсем тӗлӗнмелле паттӑрлӑхпа атакӑлаҫҫӗ.

Совет Союзӗ майлӑ движени сарӑлса пырать

ЛОНДОН, июлӗн 3-мӗш. (ТАСС). Юлашки кунсенче Лондонра пурӑнакан словак ҫыннисен лидерӗсем Словаки салтакӗсене темиҫе хутчен чӗнсе каланӑ. Ҫак чӗнӳсенче вӗсем Словаки салтакӗсене хӑйсен хӗҫпӑшалӗсене вӗсене пусмӑрлакан фашистсене хирӗҫ, Германи тата Венгри диктаторӗсене хирӗҫ ҫаврӑнма, Хӗрлӗ Ҫар ретне куҫма чӗнеҫҫӗ.

Чехословакин Англири ҫарӗн командующийӗ генерал Вист июнӗн 26-мӗшӗнче радио тӑрӑх ҫапла каланӑ: «Словаки халӑхӗ халӗ хӑйӗн вырӑс тӑванӗсене хирӗҫ ҫапӑҫнине ӗненме те хӗн. Словаки халӑхне юнлӑ вӑрҫӑна ҫӗнӗрен кӗртрӗҫ, ӑна гитлерла Германишӗн ҫӗнӗрен юн тӑктараҫҫӗ. Словаки стратеги тӗлӗшӗнчен пысӑк вырӑнта тӑнине пӗлсе, нимӗҫсем Словаки территорине Европӑн Кӑнтӑр-Хӗвелтухӑҫӗнчи тата Хӗвелтухӑҫӗнчи ҫӗршывӗсем ҫине тапӑнмалли, ҫав ҫӗршывсенчи халӑхсене пусмӑрламалли база туса хума васканӑ.

Пӑшӑрханмала пулин те, ҫак ӗҫре нимӗҫсене пулӑшакан ҫынсем тупӑнчӗҫ. Хальхи Словаки пуҫӗнче тӑракан ҫынсем ҫинчен калама та тӑмасть. Вӗсем чурасем пулса тӑраҫҫӗ, хӑйсен господисен приказӗсене пурнӑҫа кӗртеҫҫӗ. Вӗсем тӑван ҫӗршыва сутма тытӑнчӗҫ, икӗ ҫул ытларах ӗнтӗ ҫак предательствӑпах пурӑнаҫҫӗ, хӑйсен малашнехи ӗҫне те ҫаплах туса пыраҫҫӗ. Вӗсем тӗнчере чи пысӑк преступлени туса сутӑнчӗҫ, вӗсем хӑйсен тӑванӗсене, Словаки халӑхне сутрӗҫ. Ҫак уголовниксем преступлени тунисӗр пуҫне урӑх нимӗн тума та пултараймаҫҫӗ.

Эпӗ вӗсене мар, Словаки офицерӗсене, салтакӗсене, мӗнпур Словаки халӑхне чӗнсе калатӑп. Эсир мӗнле пурӑннине, хӑвӑра пусмӑрлакансем ҫине эсир мӗнле пӑхнине, хальхи положенипе килӗшме пултарайманнине эпӗ пӗлетӗп. Иртнӗ вӑрҫӑра та словаки халӑхне ирӗксӗрлесех вӑрҫа кӗртрӗҫ. Анчах та вӗсем хӑйсен обязанноҫӗ мӗнре пулнине пӗлнӗ, юлашкинчен вӗсем хӑйсен хӗҫпӑшалне пирӗн ҫӗршыва аркатасси патне илсе пынӑ ҫынсене хирӗҫ ҫаврӑнчӗҫ. Эсир те, Словаки офицерӗсемпе салтакӗсем, хӑвӑрӑн аҫусемпе аслӑ пиччӗусем пек пуласса эпӗ шанса тӑратӑп. Хӑвӑрӑн ӗҫсемпе эсир Словакине ан намӑслантарӑр, сирӗн предательсем пек ан пулӑр, хӑвӑрӑн ҫӗршыва гитлерла Германи пусмӑрӗнчен ирӗке кӑларӑр, майлӑ чухне Тисо, Тука тата Мах пек ҫынсене преступлени тунӑшӑн тавӑрӑр. Эсир хӑвӑрӑн национальнӑй тата патриотла обязанноҫа пурнӑҫа кӗртӗр. Эпӗ сире ҫакна тума хам Чехословаки генералӗ пулнипе словак ҫынни тата Чехословаки правительстви членӗ пулнипе чӗнетӗп».

Июнӗн 30-мӗшӗнче Чехословакин Лондонри правительствин членӗ Лихнер радио тӑрӑх сӑмах тухса каланӑ. Сире, Словаки ҫамрӑкӗсене, тесе каланӑ Лихнер, Совет Союзне хирӗҫ вӑрҫма яраҫҫӗ. Эсир фашизмӑн жертвийӗ пулса тӑратӑр, сире хӑвӑра пусмӑрлакансен интересӗсемшӗн вилме яраҫҫӗ. Словаки ҫамрӑкӗсен вӑрҫма юрамасть, хӑйӗн нацин вӑйне вӑйсӑрлатма юрамасть. Эсир иртнӗ вӑрҫӑра Словаки ҫарӗсем вырӑссен енне массӑллӑн каҫнӑ примера илӗр.

Июлӗн 1-мӗшӗнче Чехословакин Англири салтакӗ радио тӑрӑх сӑмах тухса каланӑ. Салтаксене чӗнсе вӑл ҫапла каланӑ: эсир хӑвӑр пусмӑрта пулин те, вырӑс халӑхне пусмӑрлас ӗҫре Германи господисене пулӑшма хӑвӑр алла хӗҫпӑшал илтӗр. Эпӗ ҫакна шанса тӑратӑп: эсир татӑклӑ пулӑр, Германи фашисчӗсене тата унӑн словакири тарҫисене пӗтерсе хума пултарӑр. Алла хӗҫпӑшал илӗр, анчах та унпа мӗн тумаллине пӗлӗр. Халӗ хӑвӑр алӑрти пур хӗҫпӑшалпа тӑшмана перӗр!

Совет Союзӗпе Германи хушшинчи вӑрҫӑ ҫинчен Мексикӑра мӗн ҫыраҫҫӗ

НЬЮ-ЙОРК, июлӗн 2-мӗш. (ТАСС). Мексикӑри «Эль популяр» хаҫат ҫапла ҫырса пӗлтерет: Мексика парламенчӗн кулуарӗсенче Совет Союзӗпе Германи хушшинчи вӑрҫӑ ҫинчен пысӑк интереспа сӳтсе яваҫҫӗ. Парламент членӗсенчен нумайӑшӗ ҫак вӑрҫӑра Совет Союзӗ ҫӗнтерессе шанса тӑраҫҫӗ. Сенатор Тартинас Чавария хӑй Совет Союзӗ майлӑ пулни ҫинчен каланӑ. Сенатор Франко Курлас Совет Союзӗпе Германи хушшинчи вӑрҫӑ пирки ҫапла каланӑ: «ку вӑл Германие ҫапса аркатмалли ӗҫӗн пуҫламӗшӗ пулса тӑрать, мӗншӗн тесен Совет Союзӗн чаплӑ авиацийӗ, лайӑх хатӗрленӗ ҫар, механизациленӗ лайӑх хӗҫпӑшал пур».

Сенатор Мартынес Чаварла сенатра тухса каласа, Германин тата Италин Мексикӑри мӗнпур консульствисене хупма, ҫавӑн пекех Германипе Италин Мексикӑри мӗнпур пурлӑхне конфискацилеме сӗнӳ панӑ. Ҫакна Америка ҫӗршывӗсенче фашистла пропагандӑна пӗтерес тӗлӗшпе тумалла, тенӗ сенатор.

Румыни ҫарӗнчен массӑллӑн тараҫҫӗ

НЬЮ-ЙОРК, июлӗн 3-мӗш. (ТССС). Румыни ҫарӗнчен массӑллӑн тарасси пуҫланнӑ. Румыни салтакӗсем Совет Союзне хирӗҫ вӑрҫасшӑн мар. Таракансене хирӗҫ темӗн пек хаяр ӗҫсем туни те нимӗнле результат та памасть. Румыни правительстви таракансене «каҫаратӑп» тесе улталаса ҫара каялла илсе пыма хӑтланать. Юнайтед пресс агентствин корреспонденчӗ пӗлтернӗ тӑрӑх, Бухарестра таркӑнсене тата ҫар енӗпе преступлени тунӑ ытти ҫынсене каҫарасси ҫинчен официаллӑ йӗркепе пӗлтернӗ. Ҫакӑн пек ҫынсене июлӗн 15-мӗшӗнчен влаҫсен аллине пырсан айӑплассран каҫарма пулнӑ.

Чӑваш республикинчи театр самодеятельноҫӗн смотрӗн участникӗсене наградӑлана

ВКП(б) Чӑваш Обкомӗ йышӑннӑ тӑрӑх, кӑҫал июнь уйӑхӗнче Чӑваш республикинчи театр самодеятельноҫӗн смотрӗ пулса иртрӗ. Смотр республикӑри драмкружоксен пысӑк ҫитӗнӗвӗсене кӑтартса пачӗ.

Театр самодеятельноҫӗн районсенче, хуласенче тата колхозсенче пулса иртнӗ смотрӗсене 550 драмколлектив, е 9.200 ҫын хутшӑннӑ. Смотрсенче лартнӑ спектакльсене курма 83 пин ҫын пынӑ. Смотра хатӗрленнӗ май 200 драмкружок ҫӗнӗрен организациленӗ.

Республикӑри смотра хутшӑнма 14 драмколлектив палӑртнӑ. Вӑл коллективсем республика столицинчи ӗҫҫыннисене художествӑллӑ пысӑк пахалӑхлӑ спектакльсем лартса пачӗҫ.

Театр самодеятельноҫӗн республикӑри смотрӗн оргкомитечӗпе жюри смотрӑн итогне тунӑ тата мала тухнӑ коллективсене премисем пама йышӑннӑ. Улатӑр станцинчи железнодорожниксен Ленин ячӗпе тӑракан клубӗ ҫумӗнчи драмколлектива (руководителӗ А. Ф. Сульдина) М. Горький ҫырнӑ «Васса Железнова» ятлӑ пьесӑна, Первомайски районри «Комсомолец» колхоз ҫумӗнчи драмколлектива (руководителӗ М. А. Сакмаров) А. П. Чеховӑн «Упа» пьесӑна тата Ҫӗмӗрлери древкомбинат ҫумӗнчи драмколлектива (руководителӗ О. П. Дальская) Масс тата Куличенко ҫырнӑ «Сады цветут» пьесӑна пысӑк пахалӑхпа лартса панӑшӑн 1-мӗш степеньлӗ диплом парса наградӑланӑ.

Советски районри «Крестьянская газета» колхоз ҫумӗнчи (руководителӗ И. С. Степанов), Елчӗк районӗнчи «Трактор» колхоз ҫумӗнчи (руководителӗ В. И. Иванов), Улатӑр районӗнчи «Путь Ильича» колхоз ҫумӗнчи (руководителӗ А. Вишневский) тата Шупашкарти 3-мӗш номерлӗ вӑтам шкул ҫумӗнчи (руководителӗ Л. Сычева) драмколлективсене 2-мӗш степеньлӗ диплом парса наградӑланӑ.

Виҫҫӗмӗш степеньлӗ диплома Калинински районри «Алмаз» колхоз ҫумӗнчи тата Наркомюст ҫумӗнчи драмколлективсене панӑ.

Хӗрлӗ Чутай районӗнчи «Коминтерн» тата Шӑхасан районӗнчи «Герой» колхозсем ҫумӗнчи драмколлективсене халӑх творчествин ҫурчӗн грамотисене парса наградӑламалла тунӑ.

Драмколлективсен руководителӗсене Сульдина, Дальская, Сакмаров, Степанов, Иванов, Сычева, Вишневский, Пыркин, Белорусов, Евлампьев, Марков, Комаров юлташсене театр самодеятельноҫӗн Пӗтӗм Союзри смотрӗн хисеплӗ грамотисене парса наградӑланӑ.

Смотр участникӗсене: М. Иванова, Евлампьев, Прокопьев, Трифонова, Ю. Иванова, Скворцов, Григорьева, Яковлева, Алтынова, Чернов, Смирнов тата Иванов юлташсене Чӑвашсен театр студине вӗренме кӗме сӗннӗ.

Чӑвашсен Государство Академи театрӗнче артистсем пулса ӗҫлеме Сакмаров, Нестерова, Колесников, Карпов, Рубцова тата Петров юлташсене палӑртнӑ. Колхоз театрӗсенче ӗҫлеме Марков, Прокопьев, Русков, Потапова, Николаев, Пыркин, Томашов тата Белов юлташсене сӗннӗ.

Кунсӑр пуҫне 49 ҫынна халӑх творчествин ҫурчӗн хисеплӗ грамотисене парса наградӑланӑ.

Чӑваш писателӗсем оборонӑллӑ темӑпа ҫырнӑ кӗнекесем

Чӑваш Совет писателӗсен союзӗпе Чӑвашсен Государство издательстви ҫак кунсенче чӑваш писателӗсемпе поэчӗсем оборонӑллӑ темӑпа ҫырнӑ кӗнекисене пичетлеме хатӗрленӗ.

Оборонӑллӑ темӑпа ҫырнӑ калавсен коллективлӑ сборникне производствӑпа панӑ ӗнтӗ. Унта Ф. Ситта, Л. Агаков, В. Туртуш, Б. Шашков, Ф. Уяр, М. Данилов-Чалдун т. ыт. писательсен калавӗсем кӗнӗ. Кунсӑр пуҫне, ҫак кӗнекенех ЦК ВЛКСМ-ӑн ача-пӑча литературин издательстви кӑларнӑ «Фронт» ятлӑ сборникрен темиҫе калав куҫарса илсе кӗртнӗ.

Уйрӑм кӗнекесем пулса, белофиннсене хирӗҫ пирӗн Хӗрлӗ Ҫар епле паттӑррӑн ҫапӑҫса вӗсене аркатнине кӑтартакан калавсен сборникӗсем тухаҫҫӗ: М. Кибекӗн — «Тӑван ҫӗршывшӑн», Л. Агаковӑн—«Манӑн туссем», Ф. Ҫиттан «Фронтри калавсем».

Драматург Н. Айзман «Тӑван ҫӗршывшӑн» ятлӑ I пайлӑ пьеса ҫырнӑ. Ку пьесӑра вӑл отечественнӑй вӑрҫа мобилизациленӗ малтанхи кунсене, колхоз массисен иксӗлми патриотизмне кӑтартса парать. Пьесӑна Чӑвашсен Академиллӗ Театрӗ лартма йышӑннӑ, тата «Сунтал» журналӑн июльти номерӗнче пичетлеҫҫӗ.

Чӑваш поэчӗсем ҫырнӑ оборонӑллӑ сӑвӑсемпе юрӑсен уйрӑм сборникне пухса ҫитерне. Сборникне чӑваш халӑх поэчӗ Н. Шелеби, А. Эсхель, В. Алагер, Уйӑп Мишши, И. Тукташ, А. Кӑлкан, И. Малгай, М. Ястран т. ыт. произведенийӗсем кӗреҫҫӗ.

Чӑваш халӑх поэчӗ С. В. Эльгер хӑйӗн «Тӗп пултӑр фашизм» ятлӑ пьесине ҫӗнӗрен тӳрлетсе панӑ. Пьеса уйрӑм кӗнеке пулса тухать.

Ҫак вӑхӑтрах тата Чӑвашгиз вырӑсларан куҫарнӑ оборонӑллӑ произведенисен кӗнекисене кӑларать. Ҫитес вӑхӑтрах ҫаксем тухмалла: Генерал-полковник **О. И. Городовиковӑн**—«Ҫӗнӗрен походра», **И. Всеволожскин** «Ҫичӗ хӑюллӑ буденновец», **А. Гайдарӑн**—«Шкул».

Л. А-в.

Райсовет сессийӗнче

КУСЛАВККА. Июнӗн юлашки кунӗсенче ӗҫҫынни депутачӗсен районри Совечӗн черетлӗ сессийӗ пулса иртрӗ. Сесси ҫураки итогӗсемпе уборкӑна хатӗрленес задачӑсем ҫинчен сӳтсе яврӗ. Нумай колхозсем ҫуракине кӗске срокра тата пысӑк пахалӑхпа ирттернӗ. Хурамалти «Новая жизнь» колхоз ҫуракине 4 кунта, «Динамо», «Искра», «13 лет Октября» колхозсем 5 кун хушшинче вӗҫленӗ пулнӑ. Асӑннӑ колхозсем агротехникӑллӑ ӗҫсене лайӑх пурнӑҫласа пынӑ. «Динамо», «Правда» колхозсем ку тӗлӗшпе уйрӑмах малта пыраҫҫӗ. Ҫурхи тырӑсем акнӑ ҫӗре—243 гектар ҫине удобрени кӑларнӑ пулнӑ, 193 гектар ҫинче калчана апат панӑ, 11,35 гектар ҫинче мульчировани тунӑ.

Машинӑпа-тракторнӑй станци ҫӗртме сухи тӑвас плана пӗтӗмпех тултарнӑ. МТС халӗ, уборкӑна хатӗрленнӗ май, комбайнсемпе жнейкӑсене юсать.

Сессире пурӗ 11 ҫын тухса каларӗҫ. Вӗсем уборкӑна хатӗрленес ӗҫсем ҫинчен ытларах чарӑнса тӑчӗҫ. «Динамо» колхозри парторганизаци секретарӗ Ларионов юлташ сессире ҫапла каларӗ:

— Пирӗн колхоз районра малта пырать. Колхоз кашни ҫулах вӑйлӑ тырпул туса илет. Ҫакӑн пек пурнӑҫа, телее пире Совет влаҫӗ туса пачӗ. Ку телее эпир тӑшмана нихӑҫан та парас ҫук. Пирӗн социализмлӑ уйхирте ӑнса пулнӑ тырпула кӗске срокра тата пӗр тӑккаламасӑр пухса кӗртӗпӗр. Хамӑрӑн Хӗрлӗ Ҫара куллен пулӑшса пырӑпӑр,—терӗ вӑл.

Сессире СССР Верховный Совет депутачӗ, комбинатри хӑма ҫуракан цех начальникӗ Цыганова юлташ тухса каларӗ:

— Фашистла Германи пирӗн тӑван ҫӗршыв ҫине тапӑннине ответлесе, эпир пӗтӗм вӑя хурса, ытларах та ытларах продукци кӑларса ответлетпӗр. Хӑма ҫуракан цехран хӑшпӗр арҫынсем фронта тухса карӗҫ. Вӗсем вырӑнне ӗҫлеме хӗрарӑмсем пыраҫҫӗ, — терӗ Цыганова юлташ.

Райсовет сессийӗ уборкӑна хӑвӑртрах хатӗрленсе ҫитес тӗлӗшпе тумалли ӗҫсене палӑртса хӑварчӗ.

А. ПЕТРОВА.

◆

Ешӗрет колхоз сад-пахчи

ВӐРМАР. Шыв шӑнкӑрав пек шӑнкӑртатса юхса выртать. Ун хӗрринче ӗлӗк нимех те пулман. Ҫерем кӑна пулнӑ, выльӑхсем ҫӳренӗ. Халь епле хитре! Куҫа илӗртет ку вырӑн. Кунта халӗ колхоз сачӗ. 400 тӗп улмуҫҫи, 510 тӗп чие йывӑҫҫи. Сад-пахчи 5,41 гектар йышӑнать. Йывӑҫсене 1937 ҫулта лартма тытӑннӑ.

Пӗчӗк ачасене пӑхнӑ пек лайӑх пӑхса ӳстерет вӗсене ватӑ пахчаҫӑ Ксенофонт Николаев. Ҫавӑнпа пурте чӗрӗлеҫҫӗ лартнӑ йывӑҫсем. Ҫитес ҫулсенчех хӑйсен сӗтеклӗ ҫимӗҫӗсене тухӑҫлӑн пама тытӑнаҫҫӗ. Сахал мар ӗҫленӗ сад-пахчинче Николаев юлташ, 60 ҫултан иртнӗ ват колхозник. Унӑн хайӗн те сад-пахчи пур. Ӑна вӑл хӑй ӗҫлесе ӳстернӗ. Халь вӑл хӑйӗн пӗтӗм вӑй-халне колхоз садне ӳстерес ҫӗре парать.

Кив Вӑрмар колхозникӗсем чаплӑ сад-пахчи ӳстересшӗн ҫакӑн пек ырми-канми тӑрӑшса ӗҫлеҫҫӗ.

— Пултарать пирӗн пахчаҫӑ. Колхозшӑн тӑрӑшать,—мухтаҫҫӗ колхозниксем ватӑ пахчаҫа.

Паллах, мухтамалла ӑна, пархатарлӑ ӗҫшӗн вӑйне хурса ӗҫлекен ватӑ мичуринеца.

В. ТУРТУШ.

Государствӑна сӳс-кантӑр параҫҫӗ

СӖНТӖР. Нумай колхозсем 1941 ҫулшӑн, аванс шучӗпе, государствӑна сӳс-кантӑр параҫҫӗ. Мӑн Сӗнтӗр ялсоветӗнчи Фрунзе ячӗпе тӑракан колхоз, кантӑрвӑрри парса, 19[illegible] ҫулти обязательствӑна пӗтӗмпех тултарчӗ, «Колос» колхоз кӑҫалхи ҫулшӑн государствӑна 138 килограмм кантӑр сӳсӗ, Горький ячӗпе тӑракан колхоз 132 килограмм кантӑрвӑрри пачӗҫ.

С. ОРЕХОВ.

Государствӑна тырӑ параҫҫӗ

КУКЕҪ. Тренкассинчи «Актив» колхоз кӑҫалхи обязательство шучӗпе государствӑна 3 тонна ыраш тата 3 тонна сӗлӗ пачӗ.

Г. П.

Ҫулталӑк планне пурнӑҫлана

ҪӖМӖРЛЕ. Фашистла Германия пирӗн Совет Союзӗ ҫине тапӑннине хирӗҫ ответлесе, районри колхозсем государство умӗнчи парӑмсене срокчен парса татаҫҫӗ. Турханти «Комбинат», Пренешри «1-ое Мая», Тугайри «Заря» колхозсем государствӑна ҫӑмарта памалли плансене 100 процентчӗпех пурнӑҫларӗҫ.

С. БАТЬКОВ.

Ҫар ӗҫне вӗренеҫҫӗ

ШӐХАСАН. Чуракасси ялсоветӗнчи «III Интернационал» колхозри колхозниксемпе колхозницӑсем радио тӑрӑх паракан хыпарсене пӗрле пухӑнса итлеҫҫӗ. Вӗсем уйрӑмӑнах Совет Информаци Бюровӗ паракан пӗлтерӳсене тимлӗн итлеҫҫӗ.

Колхозниксемпе колхозницӑсем, Хӗрлӗ Ҫар фронтра ҫитӗнӳсем тунине илтсе, ӗҫ дисциплинине татах та лайӑхрах ҫирӗплетме, ӗҫ тухӑҫлӑхне ӳстерме тӑрӑшаҫҫӗ.

Ҫакӑн пекех Атнаш ялсоветӗнчи Осоавиахим членӗсем ҫар ӗҫне аван вӗренеҫҫӗ. Вӗсем программӑна отлично вӗренсе вӗҫелессишӗн тата оборона значокӗсен нормисене парассишӗн пӗрпӗринпе ӑмӑртаҫҫӗ.

Ҫак кунсенче пӗрремӗшпе иккӗмӗш командӑсем тактикӑллӑ занятире пулчӗҫ.

Г. Е. тата И. А.

Выляв укҫисене тӳлеҫҫӗ

ЭЛӖК. Ефремкасси ялсовечӗ заем вылявӗсене тӗрӗслесе пыма ятарласа справка сӗтелӗ организацилерӗ. Ҫак сӗтел Виҫҫӗмӗш Пятилетка (виҫҫӗмӗш ҫулхи кӑларӑм) Заемӗн 12-мӗш тиражӗн вылявсене малтанлӑха тӗрӗсленӗ тӑрӑх, подписчиксем 500 тенкӗ выля илнине палӑртрӗ. М. Павлов 187 т Ф. Алексеева 75 тенкӗ, Х. Миха 37 тенкӗ выляса илнӗ.

Подписчиксем выляв укҫисене т

А. ОРЛОВ.

Ответлӑ редактор **В. Я. ЯКОВЛЕВ.**

ДОНОР
пулас текенсене
Шупашкар больницин хирурги уйрӑмӗнче йышӑнаҫҫӗ.
Телефон 5—40. 3—1.

Согласно ст. 12 закона о подоходном налоге с населения от 4 апреля 1940 года предприятия, учреждения и организации обязаны к 10 июля 1941 года

ПРЕДСТАВИТЬ

в районные (городские) финансовые отделы отчет по форме № 47-а «Об удержании с рабочих и служащих и приравненных к ним лиц подоходного налога и культсбора за II квартал 1941 года».

За несвоевременное представление рай(гор)финотделам отчетов (форма № 47-а) лица, ответственные за представление этих отчетов, подвергаются штрафу до 100 рублей.

Бланки отчета получить в райгорфинотделах. Правила заполнения указаны на оборотной стороне отчета.

Наркомфин ЧАССР.

Республикӑри кино-театрсен экранӗсем ҫинче
ҪЫВӐХ КУНСЕНЧЕХ
КИНО-КОНЦЕРТ
ятлӑ художествӑллӑ ҫӗнӗ фильм кӑтартма пуҫлаҫҫӗ.
Ленинградри Ленин орденлӗ „Ленфильм" киностудийӗн производстви.
ФИЛЬМРА ҪАКСЕМ ВЫЛЯҪҪӖ: Сталинла премин лауреачӗсем: СССР халӑх артисчӗ орденоносец **М. МИХАЙЛОВ**, РСФСР тава тивӗҫлӗ артисчӗ орденоносец—**С. ЛЕМЕШЕВ**, искусствӑсен тава тивӗҫлӗ деятелӗ орденоносец **В. ЧАБУКИАНИ**, РСФСР халӑх артистки орденоносец **Г. УЛАНОВА, РЕСПУБЛИКӐН тава тивӗҫлӗ коллективӗ**—Государствӑн Ленинградри Ҫулӗх Хӗрлӗ Ялав орденлӗ Филармонин **симфони оркестрӗ**, оркестра РСФСР тава тивӗҫлӗ артисчӗ орденоносец **Е. МРАВИНСКИЙ** ертсе пырать. Пӗтӗм Союзри тата пӗтӗм тӗнчери конкурссен лауреачӗсем **Эмиль ГИЛЕЛЬС** тата **Якова Флиер**. Вырӑс юррисене юрлакан **Лидия РУСЛАНОВА. Железнодорожниксен джаз-оркестрӗ**, оркестра пӗртӑван **ПОКРАССЕМ** ертсе пыраҫҫӗ.
„Главкинопрокат" кӑларнӑ.

РЕДАКЦИ АДРЕСӖ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторӑн — 0—67, редактор заместителӗн — 3—97, редакци секретарӗн — 4—40, пропаганда пайӗн — 4—97, парти пурнӑҫ пайӗн — 7—97, ялхуҫалӑхӗпе промышленность пайӗсен — 0—88, ҫырусемпе рабселькорсен пайӗн — 2—30, «Ӗҫхӗрарӑмӗ» тата «Хатӗр пул» журналсен — 6—23, «Ленин ҫулӗпе» журналӑн — 0—85, издательство контрин—0—23.

НТ 2537. Гор. Чебоксары, типография № 1 Управления издательств и полиграфии при СНК ЧАССР, Заказ Ь 345, ф. 6.